

HÍRADÓ

XV. ÉVFOLYAM, 11. SZÁM.

ÁRA: 1,50 FORINT

1971. MÁRCIUS 13.

LEJÁR A TŰZSZÜNET

Anvar Szadat beszéde az EAK politikájáról

Kairó: Egyiptom a tűzszünet vasárnap éjfél lejárta után nem érzi magára nézve kötelezőnek a további fegyvernyugvást, ez azonban nem jelenti sem az ellenségeskedés azonnali felújítását, sem a politikai tárgyalások leállítását — mondotta Anvar Szadat, az EAK elnöke vasárnap esti beszédében, amelyet az egyiptomi rádió és televízió is közvetített. Szadat közölte még, hogy március első napjaiban Moszkvában járt, ahol tárgyalt a szovjet vezetőkkel.

Anvar Szadat a 28 perces beszédében egyebek közt kijelentette: „Semmiféle provokáció nem téríthet el minket katonai és politikai terveink jelenlegi irányvonalától. Kezünkben kívánjuk tartani a kezdeményezést és elveinknek megfelelően óhajunk cselekedni. Célunk az arab föld felszabadítása, integritásának fenntartása, a palesztinai nép jogainak védelme.”

Az egyiptomi elnök a továbbiakban elmondta, hogy átfogó, őszinte és tiszta képet festett az Egyesült Államok vezetőinek az egyiptomi álláspontól.

Sürgette az amerikai kormányt, hogy felelőssége tudatában és ígéretének megfelelően igyekezzen befolyásolni Izrael magatartását. „Nem kérünk semmi olyat, ami az Egyesült Államoknak nem áll módjában, hiszen Izrael anyagilag és a fegyverszállítás tekintetében függ az Egyesült Államoktól” — tette hozzá, majd köszönetet mondott a Szovjetunióknak, amely mindenben Egyiptom mellé állt. „Az eljövendő nemzedékek nem fogják ezt elfelejteni” — mondotta.

Az elnök hangsúlyozta, hogy az egyiptomi kormány nagyraértékeli U Thant ENSZ-főtitkár felhívását, amely mérsékletre intette a közel-keleti válságban érintett feleket, „a tűzszünet meghosszabbítása azonban a továbbiakban már nem Egyiptomtól függ” — mondotta.

Szadat moszkvai tárgyalásairól szólva megállapította, ezek a megbeszélések meg-

győzték őt arról, hogy a szovjet kormány támogatja az arab népek ügyét.

„Olyan fenyegetéssel állunk szemben, melynek célja hazánk területi integritásának megszüntetése. Az izraeliek nem is csinálnak titkot törekvéseikről, amelyek nemzetközi okmányban is lefektettek” — tette hozzá.

Az egyiptomi elnök hangsúlyozta, döntését annak tudatában hozta meg, hogy az Egyiptom előtt álló küzdelem

hosszú és elkeseredett lesz. Az izraeli kihívás — mondotta — nemcsak Egyiptom, hanem az egész világ ellen irányul. A különbség csupán az, hogy a népek nagy közössége ellen irányuló fenyegetés erkölcsi és politikai, míg az Egyiptom ellen irányuló gyakorlati, az ország nemzeti létét és sorsát veszélyezteti. „E fenyegetés arra kényszerít minket, hogy következetesen ellenálljunk” — hangsúlyozta Szadat.

Sajtóértekezlet Jeruzsálemben

Jeruzsálem: az egyiptomi elnök beszédével csaknem egyidőben kezdődött meg Jeruzsálemben Abba Eban izraeli külügyminiszter sajtóértekezlete. A külügyminiszter kérdésekre válaszolva kijelentette, hogy Izrael, kölcsönöségi alapon, továbbra is betartja a tűzszünet rendelkezéseit, „és nem nyúl fegyverhez, addig, míg a másik fél nem kényszeríti erre.” Az izraeli külügyminiszter sajtóértekezletén szótörtötték a külügyminisztérium korábbi nyilatkozatát. Eszerint Izraelnek az a véleménye, hogy „a tűzszünet továbbra is kötelező mindkét fél számára”. Ugyancsak szótörtötték annak a

válasznak a szövegét is, amelyet Izrael Egyiptom legutóbbi békejavaslatára adott. Diplomáciai körökben úgy értékelik, hogy Izrael mindenképpen meg akarja győzni Washington és az ENSZ-t: nem helytállóak azok a feltételek, hogy Izrael elutasítja a megszállt területek kiürítését.

Eban, annak a kormányának a képviselője, amely eddig következetesen megtorpedózta Gunnar Jarring közvetítési kísérleteit, ezúttal szemfogatottan jelentette ki: „az a fél, amelyik felújítja a fegyveres akciókat, egyben kifejezésre juttatja azt is, hogy nem kívánja Gunnar Jarring diplomáciai missziójának folytatását.”

Heves harcok Laoszban és Kambodzsában Amerikai vadászbombázó rakétatámadása a VDK területe ellen

Az AP saigoni keltezésű összefoglalójában megállapítja, hogy amerikai repülőgépek Indokínában nagyméretű akciókat hajtanak végre a Laoszban és Kambodzsában harcoló mintegy 40 000 dél-vietnami katona támogatására. Az AP szerint B 52-es nehézbombázók, harcászati vadászbombázók és különböző típusú helikopterek közel 25 000 bevetésben támogatták a szárazföldi hadműveleteket.

Dél-Laoszban tovább folytat a heves csaták a behatolt dél-vietnami intervenció csapatai és a népi erők között. A szorongatott helyzetben levő dél-vietnamiak támogatására egy újabb dél-vietnami tengerészgyalogos zászlóalj lépte át a laoszi határt. Az UPI közlése szerint laoszi kormánycsapatok, az amerikaiak által kiképzett különleges gerillaegységek és több zászlóaljnyi thaiföldi sorkatonaság támogatásával nagy offenzívát kezdtek a Kóedény-síkságtól észak-keletre. Nyugati hírvények szerint hétfő óta dél-vietnami katonai küldöttség tartózkodik a laoszi fővárosban, s a delegációt fogadta Souvanna Phouma miniszterelnök is. A magasrangú dél-vietnami katonatisztek látogatását hivatalosan nem jelentették be és azt a legnagyobb titoktartás övezi.

Laoszban a hazafias erők 8 amerikai helikoptert lőttek le egy nap alatt. A helikopterek dél-vietnami zsoldoskatonákat szállítottak Dél-Vietnamból Laoszba. A hanoi rádió bejelentette, hogy a VDK légvédelmi útegei Quang Binh tartományban két amerikai léglökéses repülőgépet lelőttek, többet pedig megrongáltak.

A saigoni amerikai pa-

rancsnokság hivatalosan bejelentette, hogy egy amerikai vadászbombázó észak-vietnami területet támadott, s ennek során kilőtt egy levegőföld rakétát. A jelentés azt állítja, hogy a „védelmi reakció” és a „jogos önvédelem” jegyében zajló akciók azért hajtották végre, mert a VDK légvédelmi berendezései „a Laoszban tevékenykedő B 52-esek ellen fenyegetést jelentenek”. Thieu saigoni elnök kijelentette, hogy dél-vietnami csapatok támadást intéznek Észak-Vietnam ellen, amennyiben a „kommunisták” Dél-Vietnamban nem szüntetik be harci cselekményeiket. A dél-vietnami elnök azt állította, hogy az ilyen invázió „törvényes önvédelmi” akció lenne.

A VDK külügyminisztériuma közleményben jelentette be, hogy az amerikai légiériő különböző típusú harci repülőgépei fokozzák az ország ellen irányuló bombatámadásokat. A B 52-es stratégiai bombázók — hangoztatja a közlemény — Észak-Vietnam területén napról napra növelik a szőnyegbombázások számát. Kambodzsában is megjelentek a harcok. Saigonban egy dél-vietnami katonai szövívő közölte, hogy február 4-e óta Kampong Chamtól keletre hadműveletet folytatott dél-vietnami egységek egyre nagyobb ellenállásba ütköznek.

Az MTI varsói jelentése szerint a Lengyel Népköztársaság kormánya közétett nyilatkozatában megállapítja, hogy a hadműveletek további kiterjesztésével az indokínai helyzet rendkívül veszélyes szakaszához érkezett. Ezt a tényt Lengyelországtól, csakúgy mint az egész világon, mély nyugtalansággal és felháborodással fogadták.

Nixon sajtóértekezlete

Washington szabad kezet ad Saigonnak a VDK elleni szárazföldi hadjárathoz

Nixon amerikai elnök külpolitikai sajtókonferenciát tartott. Az elnök azt a meglepő kijelentést tette, hogy a laoszi hadjárat sikeres volt, mivel megrongálta a szemben álló fél fegyver- és üzemanyag-ellátását és ezzel — szerinte — lehetővé teszi az amerikai csapatok kivonásának programszerű vagy annál gyorsabb végrehajtását. Nixon igyekezett „jogosnak” feltüntetni Thieu saigoni elnök álláspontját, aki egy hét alatt másodszor fenyegetőzött a VDK elleni offenzívával. Sietett azonban hozzátenni: — Észak-Vietnamban, Laoszban és Kambodzsában nem lesznek amerikai szárazföldi csapatok, olyan mentőegységek kivételével, amelyek ledőltek amerikai pilóták vagy hadifoglyok kiszabadítására indulnak. Kijelentette azt is, hogy ha a saigoni kormány szárazföldi akciót indítana a VDK ellen, akkor az amerikai kormány nem tervezi, hogy légi támogatást nyújtson egy ilyen offenzívához. Ugyanakkor megismételte korábbi fenyegetéseit, hogy ha az amerikai csapatkivonási program „veszélybe kerül”, vagy ha a VDK rakétái amerikai repülőgépekre tüzelnek, akkor elrendelheti a közlekedési útvonalak és a „katonai komplexumok” bombázását.

A SALT-tárgyalásokról szólva, az elnök elutasította azt a reális javaslatot, hogy először a deffenzív, a rakétaelhárító fegyverek korlátozására vonatkozólag érjenek el meg egyezést. Ennek ellenére azt

hangoztatta, végeredményben megállapodás születik majd a Szovjetunió és az Egyesült Államok között a kérdésben. Nixon — éppúgy, mint legutóbbi külpolitikai üzenetében — részletesen körvonalazta a Kína irányában folytatandó politikát. A tajvani vezetők nyugtalanságával kapcsolatban kijelentette: — Ami Tajvan létét és folytatólagos ENSZ-tagságát illeti, ez a nyugtalanság nem indokolt... Más szóval szeretnénk normalizálni viszonyunkat a világ minden országával. Kommunista Kína (Nixon ezt a megjelölést alkalmazta a Kínai Népköztársaságra — A szerk.) azonban nem reagált erre. Semmilyen körülmények között sem fogjuk úgy folytatni a kapcsolatokat normalizálásának politikáját a kommunista Kína felé, hogy ennek az ára Tajvan kiűzése legyen a nemzetek közösségéből.

A Közel-Kelettel kapcsolatban megkérdezték az elnököt: — Nem érkezett-e el annak az ideje, hogy Izrael is engedelményeket tegyen? Nixon e kérdés megválaszolására elől azzal tért ki, hogy az Egyesült Államok nem kíván megegyezést erőszakolni a felekre, s ezzel helyettesíteni a közöttük folyó tárgyalásokat. — Továbbra is mindent megtesz az „egyensúly” fenntartása érdekében — mondotta Nixon elnök. — Ez egyértelmű az Izraelnek szóló hadianyagsegély folytatólagos biztosításával, tekintet nélkül arra az álláspontra, amelyet Tel Aviv elfoglat.

Az NDK álláspontja a bonni vezetők nyugat-berlini látogatásáról

Willy Brandt kancellár, Horst Ehmke tárca nélküli miniszter és több más nyugat-német politikus a közeljövőben hivatalos minőségben Nyugat-Berlinbe látogat.

Az NDK külügyminisztériuma nemrég szövívője útján tiltakozott nyugat-német személyniségek nyugat-berlini látogatása ellen, amellyel azok az NSZK-nak Nyugat-Berlinre támasztott jogtalan igényét óhajtják demonstrálni. Az e fajta törekvés sérti a város önálló politikai egységének státusát, újabb feszültséget idéz elő, s nem használ Nyugat-Berlin érdekeinek sem — állapítja meg az ADN.

Párizsi vietnami értekezlet

A VDK és a DIFK küldötteinek tiltakozó akciója

A vietnami helyzetről tárgyalt négyhatalmi értekezlet VDK- és DIFK-küldöttségeinek vezetői, tiltakozásul a VDK ellen irányuló amerikai bombatámadások miatt, nem vettek részt a konferencia 105. ülésén.

A Vietnami Demokratikus Köztársaság és a dél-vietnami ideiglenes forradalmi kormány küldöttségeinek helyettes vezetői az ülésen erősen hangú tiltakozó nyilatkozatot tettek.

A Német Demokratikus Köztársaság kifejezésre juttatta mélyszéles aggodalmát a nyugat-németországi neonáci mozgalom növekvő méretei miatt. Otto Winzer külügyminiszter levelet intézett az ENSZ emberi jogok bizottsága Genfben ülésező 27. ülésének elnökehez, s ebben hangoztatja, hogy a nyugat-német Nemzeti Demokrata Párt — amely programszerű célkitűzései, szervezeti elvei és tevékenysége által teljes mértékben leleplezte magát, mint nyíltan neonáci párt —, egyre erősbödő tevékenységet fejt ki a béke és a nemzetközi feszültség enyhítése ellen.

Egyesülnek a palesztinai gerillaszervezetek

A Palesztinai Nemzeti Tanács jóváhagyta a különböző gerillaszervezetek egyesítésének tervét. A politikai vezetést a Palesztinai Felszabadítási Szervezet kezébe tette le.

A tanács bejelentette, hogy a PFSZ mostantól kezdve „a különböző politikai és katonai szervezetekbe tömörült, különböző ideológiákat követő palesztinai népet képviseli”. A kommuniké nem szölt arról, milyen módon történik majd a szervezetek egyesítése.

A PNT politikai programja leszögezni: a palesztinaiaknak eltilkolt szándéka, hogy „folytassák a fegyveres harcot hazájuk felszabadításáért” s elutasítják az (önálló) palesztinai államot. „Bármely megoldás, amely sérti népünk törté-

nelmi és törvényes jogait, elutasítandó” — hangoztatta a program, amely a továbbiakban felhívta a palesztinai népet: segítsen a PFSZ-nek abban, hogy kiszélesedjék az Izrael ellen vívott harc. „Nincs más mód hazánk felszabadítására, mint a harc. A politikai megoldás vagy az alku bármely formája likvidálja ügyünket.”

Tekintettel arra, hogy más arab országok, elsősorban Egyiptom, elfogadják a politikai megoldást, a palesztinai dokumentum kifejezésre juttatta alkotóinak azt a meggyőződését, hogy „mindez nem jelent szakadást az arab rendszerekkel, nem provokáció azok ellen”.

A norvég kormányválság

Tart a norvég kormányválság, miután Per Borten miniszterelnök bejelentette a négypárti koalíciós kabinet lemondását.

A felbomlott koalíció: Centrum Párt (Borten pártja), Konzervatív Párt, Liberális Párt és Keresztény Néppárt. A miniszterelnök, illetve a kormány lemondása elválaszthatatlanul kapcsolódik a Közös Piachoz való csatlakozás problémájához. Ugyanis az ellenzéki munkáspárt szerint a volt miniszterelnök olyan információkat szivárogtatott ki a közös piaci tárgyalásokról, amelyek napvilágra kerülésének még nem jött el az ideje. A kormányfő bukása azonban nem az ellenzéki bejelentésének következménye, hanem annak, hogy a koalíciós partnerek nem találták megfelelőnek személyét abban a küzdelemben, amelyet a Közös Piachoz való csatlakozás hívei és ellenfelei vívnak. A csatlakozást a norvég nagytőke támogatja, annak ellenére, hogy a belépés nem hatna kedvezően az önálló gazdaságpolitikát folytató Norvégia. A hazai mezőgazdaság és halászat megsínylené ezt és egyes skandináv államok sem „néznek jó szemmel” Norvégia ilyen értelmű elpártolását.

Az oslói kormányválság háttérben elsősorban gazdasági problémák húzódnak. Ami viszont új a most kialakult helyzetben: a Centrum Párt megkísérelt rávenni korábbi koalíciós partnereit, hogy — amennyiben nem találnak megfelelőbb megoldást — alkítsanak kisebbségi kormányt (ha kell, a Centrum Párt nélkül), nehogy az ellenzéki előretörjön. A munkáspárt ugyanis a parlamentben mindössze két mandátummal van hátrányban a norvég „nagykoalíció” mögött...

Jugoszlávia és Franciaország egyetért a közel-keleti válság megoldásának módjában

Chaban-Delmas miniszterelnök ebédet adott Mitja Ribicsics jugoszláv kormányfő tiszteletére. A két miniszterelnök megbeszélésének középpontjában a közel-keleti helyzet állt. Szóba került a francia miniszterelnök küszöbön álló jugoszláviai látogatása is.

— Azt várjuk Franciaországtól, hogy nemzetközi tekintélyének latba vetésével és a közel-keleti kérdéssel foglalkozó négy nagyhatalom tagjaként segítse elő az arab-izraeli válság megoldását — jelentette ki Ribicsics egy interjúban. A Chaban-Delmas miniszterelnökkel folytatott véleménycseré során megállapították, hogy a közel-keleti válságot illetően Franciaország és Jugoszlávia között teljes nézetazonosság van. — Minden országnak latba kell vetnie tekintélyét a Biztonsági Tanács béketerveinek megvalósítása céljából — hangoztatta Ribicsics.

Ribicsics francia vezetőkkel rövid eszmecsere folytatott az

európai biztonság problémájáról is. Nyugat-Berlinről a jugoszláv kormányfő hangsúlyozta: — Az európai biztonsági értekezlet összehívását, véleményünk szerint, nem szabad előfeltételekhez kötni. Ha egész Európában a bizalom légköre alakul ki, a berlini probléma rendezése sem ütközik majd nehézségekbe.

Ribicsics hazautazott Belgrádba.

A jugoszláv kormány ülésén Mirko Tepavac külügyminiszter jelentést tett a Szovjetunióban folytatott megbeszéléseiről, majd a kormány megtagadta Jugoszláviának a balkáni államokkal fennálló kapcsolatait fejlesztésének lehetőségeit. Megállapították, hogy Jugoszlávia kapcsolatai a balkáni országok többségével kedvezően fejlődnek.

Dragisa Djokovics miniszter beszámolt a jugoszláv küldöttség részvételéről a KGST végrehajtó bizottságának moszkvai ülésén.

Sajtóközlemény a lengyel—csehszlovák külügyminiszeri tárgyalásokról

Jan Marko csehszlovák külügyminiszter, aki Stefan Jedrychowski vendégeként hivatalos tárgyalásokat folytatott Varsóban, Katowicében tett látogatást.

A két baráti ország külügyminiszterének eszmecserejéről kiadott sajtóközlemény szerint a megbeszélések napirendjén a kétoldalú kapcsolatok és a nemzetközi helyzet időszerű kérdései szerepeltek. Különös gondot elemeztek a kétoldalú politikai, gazdasági, kereskedelmi, kulturális és tudományos együttműködés fejlesztésének lehetőségeit. Megállapították, hogy a lengyel, a cseh és a szlovák nép további közöledése szempontjából kiemelkedő politikai jelentőségű tényező a határkörzetek lakossága rendszeres kapcsolatainak megteremtése.

Kínai—japán megbeszélések

A jelenleg Pekingben tartózkodó Fuzsijama Aicsiro volt japán külügyminiszter a KYODO hírügynökségnek adott nyilatkozatában elmondta, hogy a kínai vezetőkkel folytatott megbeszéléseink elsősorban a két ország diplomáciai kapcsolatainak újrafelvetélvel kapcsolatos kérdésekről volt szó.

Fuzsijamát fogadta Csou En-laj, a Kínai Népköztársaság Államtanácsának elnöke és Kuo Mo-zso, az Országos Népi Gyűlés állandó bizottságának alelnöke.

A volt külügyminiszter közölte, hogy a megbeszéléseken érintették Tajvan kérdését is. A diplomáciai kapcsolatok helyreállítását célzó érdemi tárgyalások kiindulópontja csakis az lehet — mondta, — ha Japán elismeri, hogy Tajvan a Kínai Népköztársaság része.

Naponként egymillió tonna olaj a Szovjetunióban

A Szovjetunió olajipari dolgozói elérték a napi egymillió tonnás termelési eredményt. Ez a teljesítmény a kedvező időjárási viszonyok ellenére Nyugat-Szibériában és a Volga—Ural vidékén az SZKP XXIV. kongresszusának tiszteletére és az olajbányászok által vállalt időpont előtt született meg. A napi egymillió tonna tízszerese az 1950. évi napi olajtermelésnek.

A Szovjetunió az egész világon a leggyorsabb ütemben növelte kőolajtermelését. Mennyisége az 1965. évi 243 millió tonnáról 1970-re 353 millióra növekedett és az új ötéves terv irányelveinek értelmében 1975-ben eléri a 480—500 millió tonnát.

A csehszlovák miniszterelnök sajtóértekezlete

A hazánkban tett látogatás tapasztalatait dr. Lubomir Strougal sajtókonferencián összegezte. A sajtótájékoztatót dr. Várkonyi Péter, a Minisztertanács Tájékoztatói Hivatalának elnöke köszöntötte a csehszlovák kormányfőt. Dr. Lubomir Strougal előljáróban kijelentette:

— A csehszlovák—magyar kapcsolatok nagyon barátiak, őszinték, szívélyesek, minden területen intenzív az együttműködésünk. Mi az együttműködést a legszélesebben fogjuk fel; úgy értelmezzük, hogy valamennyi szocialista országnak össze kell fognia erejét az imperializmus elleni harcban, a világbékéért, s országaink szocialista fejlesztéséért.

— Kádár elvtárral, Fock elvtárral és a többi elvtársakkal folytatott megbeszéléseinken részletesen tájékoztattuk magyar barátainkat Csehszlovákia jelenlegi helyzetéről. Országunk fejlődésének legutóbbi szakaszát pozitívan értékeljük.

— Az úgynevezett „csehszlovák kérdés” hosszú ideje a világpolitikában elmondott, hogy a kínai vezetőkkel folytatott megbeszéléseink elsősorban a két ország diplomáciai kapcsolatainak újrafelvetélvel kapcsolatos kérdésekről volt szó.

Fuzsijamát fogadta Csou En-laj, a Kínai Népköztársaság Államtanácsának elnöke és Kuo Mo-zso, az Országos Népi Gyűlés állandó bizottságának alelnöke. A volt külügyminiszter közölte, hogy a megbeszéléseken érintették Tajvan kérdését is. A diplomáciai kapcsolatok helyreállítását célzó érdemi tárgyalások kiindulópontja csakis az lehet — mondta, — ha Japán elismeri, hogy Tajvan a Kínai Népköztársaság része.

A jövőbe tekintünk

A CSKP melletti elkötelezettség összefügg azzal, hogy az 1968—69-es helyzetben a jobboldali elemeknek nem sikerült a mezőgazdasági szövetkezeteket feloszlattatniuk, a munkás-paraszti szövetséget megbontaniuk. Strougal hangsúlyozta:

— A műszaki értelmiség is mindjobban magáévá teszi a párt politikáját. Természetesen vannak még problémáink az alkotói értelmiség körében, frókkal, művészekkel, tudományos dolgozókkal, de nem lehetünk türelmetlenek. Következetes, kitartó, meggyőző munkára van szükség, s együtt kell működni e területen is a becsületesen gondolkodó emberekkel. Rendszeresen kell foglalkozni az őket érintő kérdésekkel, mert csak

így állíthatjuk ezt a réteget a párt mellé.

— Országunk nagy megrázkódtatásokon ment át. Értelhető, hogy nem volt egyszerű újrakezdeni a munkát. Különös öröm azonban, hogy az emberek nem a múltra, hanem a jövőre tekintenek. Ez fontos számunkra, mert lehetővé teszi, hogy májusban jó légkörben hívjuk össze pártunk XIV. kongresszusát — ez a dátum jubileuma is az ötven éves CSKP-nak.

— Nagyra értékeljük azt a reális, józan hangot, amely meghatározta az MSZMP X. kongresszusát. Mi is ezt szeretnénk: józanul, a reális helyzetnek megfelelően megszabni a feladatokat; nem akarjuk szebbnek feltüntetni helyzetünket, mint amilyen a valóságban. Mert, ha a múltban valahol voltak hibák a párt tevékenységében, ezek éppen abból fakadtak, hogy nem volt összhang a szavak és a tettek között. Irreális jelszavakkal meghirdetett irreális feladatokba kezdünk — s e jelszavak alatt szerveződött a revizionizmus, nem 1968-ban, már sokkal előbb. Pártunk jelszava: teljes összhang a szavak és a tettek között.

Fontos eredmények

Az elért eredményeket Lubomir Strougal az 1966—69-es évekkel vetette össze: megalapozatlanok voltak a tervek, a jövedelmek gazdasági fedezet nélkül 20 milliárd koronával növekedtek. Árualap azonban nem volt, s ezt állandó vásárlási láz kísérte. Ennek lett eredménye, hogy a belső piac széthullott, az emberek elvesztették bizalmukat a koronában. Súlyosította a helyzetet a termelés kimaradása.

— Az új vezetésnek, Gustáv Hvalkával az élen, el kellett döntenie, hogyan menjünk tovább. Befagyasztottuk az árakat — ezt nem tartjuk végleges megoldásnak, de ennek megvolt a politikai tartalma. A lakosság jövedelmét összhangba hoztuk a termeléssel. A további cél: megfizetni azt az adósságot, amely összegyűlt és tovább stabilizálni a belső piacot. Az 1970-es év már fontos eredményeket hozott. Az állam fizetési mérlege megjavult, olyan mértékben, amelyet nem is vártunk. Az ipar termelését a temelékenység növelésével fokoztuk, a mezőgazdaság is jó eredményekkel zárta az évet.

A jövő feladatairól, Csehszlovákia új ötéves tervéről szólván, a csehszlovák kormányfő elmondta: megfogalmaztuk a gazdaságirányítás új rendszerét, az elképzeléshez azonban még átfogó programot kell kidolgozni. Ehhez tanulmányozzák a szocialista országok, elsősorban a Szov-

jetunió, Magyarország és az NDK sikeresen megvalósított gazdasági rendszerét.

Sokoldalú együttműködés

A gazdasági együttműködésre utalva, Lubomir Strougal elmondta:

— Az integráció megvalósítása elsődrendű érdekünk, mert korunk egyetlen gazdasága sem létezhet önmagában. A csehszlovák—magyar vegyes bizottságban már születtek bizonyos javaslatok egyes integrációs kérdések kidolgozására, többek között a petrokkémiai, a kőolajvezeték, a személygépkocsi gyártás, s a gépipari és mezőgazdasági ágazatok területén.

Kérdésekre válaszolva, a csehszlovák kormányfő érintette az ország nemzetiség problémáit is.

— 1968 előtt az egyike volt azoknak az okoknak, amelyek a válságot előidézték. 1965—67-ben a nemzetiségi kérdések feszültséget okoztak, a pártvezetés azonban e problémát nem elég érzékletesen közelítette meg. A változás időszakában, a már 1946-ban elhangzott javaslatot is figyelembe véve, megszüntettük az asszimétrikus elrendezést, s egyenrangú föderációban egyesítettük a cseh és szlovák nemzetiséget. Az 1969-es megoldás jónak bizonyult. Ez év kezdetétől bizonyos változtatásokat hajtottunk végre a nemzetgazdasági irányítás területén. A feladatokat megosztottuk, de az alapvető területeket központosítottuk, s ki kell jelentenem: az állam és a népgazdaság irányítása biztosított.

A barátság elmélyítése

A magyar vezetőkkel folytatott beszélgetésekről Lubomir Strougal elmondta:

— Ez a látogatás hozzájárult barátságunk elmélyítéséhez. Nyíltan elmondtuk problémáinkat, s a tanácskozáson teljes egyetértés mutatkozott az alapvető kérdésekben, a belpolitikai és nemzetközi kérdésekben egyaránt.

A nemzetközi kérdésekről Strougal kifejtette, készek arra, hogy tárgyalást kezdjenek az NSZK-val. Az európai bizottság megszilárdítására utalva, rámutatott: szívesen tárgyalnának az európai kapitalista országokkal, nem csupán általánosságokban, hanem az európai biztonsági értekezlet előkészítésének konkrét kérdéseiről is.

A csehszlovák kormányfő nagyra értékelte a Szovjetunió és az NSZK, illetve Lengyelország és az NSZK közötti szerződéseket. — Országaink is fáradozniuk kell olyan kedvező feltételek megteremtésén, amelyek között lehetővé válik a szerződések ratifikálása — mondta.

sító választ Jarringnak, a konfliktus rendezését célzó legutóbbi kompresszumos javaslatára, amelyeket pedig az arab fél diplomáciai erőfeszítésekkel segített.

A nixon-i szavak és a való tények kiáltó ellentétét a moszkvai helyzetelemzők minden különösebb nehézség nélkül leplezik le a szovjet—amerikai viszonylatban is. Az amerikai elnök több tényezőre emlékeztetett: üzenetében, amely a két ország közötti „új és építő jellegű viszony” fejlesztésének kiindulópontjait szolgálhatna. Ezek: mindkét országnak üdvözlőnie kell a fegyverkezési verseny csökkentését, fejlesztésük kell az egymás közötti kereskedelmi kapcsolatokat s vetélkedésüket a világban zajló gazdasági és társadalmi változásokhoz kell igazítaniuk.

Ezek a megállapítások — húzza alá a Novoje Vremje — valóban fordulópontot jelenthetnének a szovjet—amerikai kapcsolatokban, ha az Egyesült Államok vezető körei cselekvőleg támasztanak alá a szépen hangzó szavakat. Hiszen örövendes, hogy az amerikai elnök a fegyverkezési terhek könnyítése mellett szónokol, de miképpen egyeztet-

hebb ez össze azzal, hogy a Fehér Ház az 1971—1972-es költségvetési évre javasolta a kongresszusnak a fegyverkezési kiadások több mint 80 milliárd dollárra való rekord-növelését.

Ami a szovjet—amerikai kereskedelmi forgalmat illeti, tény, hogy értékösszegét ismét csak fölöttébb szerény szám — 1969-re vonatkozólag például 159,6 millió rubel — jelzi. De felvetődik, ki a hibás a gazdasági kapcsolatok mély pontjára, ki szerkesztett különböző, a normális áruforgalmat gátló és máig érvényben levő tilalmi listákat: a Szovjetunió-e vagy az Egyesült Államok? Helyénvaló emlékeztetni arra is, hogy éppen e tilto jegyzékek alapján ültötte el a Pentagonon a Moszkvában sikeresen tárgyaló „autódiplomat”, Henry Fordot attól, hogy létrejöjjön „az évszázad üzlete” a két ország között.

Ami pedig a világban végbemenő gazdasági és társadalmi változásokat illeti, újból és joggal kerül előtérbe a kérdés: ha ezeket a változásokat az amerikai kormány is elkerülhetetlennek ismeri el, akkor Washington miért akarja konzerválni a reakciós rendszerét.

Edward Gierek:

Elemezzük hibáinkat, de védjük meg a pártot az alaptalan bírálatokkal szemben!

A Lengyel Egyesült Munkáspárt katowicei vajdasági beszámoló és választó pártértekezletén beszédet mondott Edward Gierek, a központi bizottság első titkára. Bevezetőben megköszönte a vajdaság dolgozóinak helytállását, majd a külső ellenségnek abbéli törekvéséről szólva, amellyel szeretné megbontani a szocialista közösség egységét, hangsúlyozta: — Minden politikai lépésünknek a szocializmus erősítésére kell irányulnia.

A továbbiakban megemlítette: — A szocializmus fejlődése az új szükségletek és társadalmi körülmények közötti belső ellentmondások leküzdése útján megy végre, s a párttagságnak helyesen kell értékelnie a szocialista fejlődés útján leüzdendő nehézségeket.

— A kommunisták sohasem engedhetnek a helyzet nyomásának — mondta. — Sohasem szabad meghátrálni saját hibáink elemzésétől, de egy-szersmind türelmesen meg kell magyarázniuk az embereknek a párt eredményeit az alaptalan bírálatokkal szemben. Ezen az úton mindig megtaláljuk a közös nyelvet a társadalommal és megvalósítjuk a párt vezető szerepéből fakadó feladatainkat.

A szónok kiemelte, hogy a kommunisták legfőbb feladata most a LEMP KB két legutóbbi ülésén hozott határozatok megvalósítása. Beszélt a párttagság fogalmáról, kijelentve: az nem biztosít semmiféle előjogot, hanem nagyobb követelményekkel jár. Ezután arról szólt, hogy csak a szocializmus ellenségei lehetnek érdekelték a társadalom óriási többségének támo-

Ki irányítja az amerikai külpolitikát?

Symington szenátor feltűnő nyilatkozata

Stuart Symington demokráta szenátor, az amerikai légierő volt minisztere „politikai dinamitot” robbantott a szenátusban, amikor kijelentette, hogy Rogers külügyminiszter „közvettség tárgyává” vált a főváros politikai berkeiben, mivel mindenki tudja, hogy az Egyesült Államok igazi külügyminisztere dr. Henry Kissinger, Nixon elnök nemzetbiztonsági főtanácsadója.

Symington nyomatékosan hangsúlyozta, hogy bírálatát nem Rogers vagy Kissinger személye ellen irányul, hanem az elnöki végrehajtó hatalom és a törvényhozás „tarthatatlanná” vált viszonyát kifogásolja. A szenátus külügyi bizottságának ugyanis alkotmányjogilag módja van a miniszterektől számon kérni a kormány külpolitikai és katonai döntéseit. Kissinger pedig

gátását élvező politika elleni aknamunkában. — Az ellenséges diverzáló központok minden eszközzel igyekeznek félrevezetni a társadalmat és felelőtlen tettekre uszítanak. Pártunknak ezt az alapigazságát tudatosítania kell a tömegekben, s mind szavakkal, mind tettekkel meg kell szereznie a dolgozók megértését, támogatását — mondta.

Az életszínvonal kérdéséről szólván hangsúlyozta az életszínvonal-emelés és a munkatermelékenység emelése közötti szoros kapcsolatot. A jobb anyagi körülmények elősegítik a termelékenység gyorsabb fokozását, a hatékonyabb termelés pedig megteremtí a jólét feltételeit. — A kommunista testvérpártok legutóbbi programdokumentumai azt bizonyítják, hogy mindnyájan ebben az irányban haladunk — tette hozzá. — Különösen világosan kitűnik ez az SZKP kongresszus előtti anyagaiból. Az elmúlt két hónap nem kielégítő gazdasági eredményekre utalva, a szónok ismételt hangsúlyozta a termelékenység növelésének, a munkafegyelm fokozásának, az önköltség csökkentésének szükségességét. — Ha nem akarjuk megbontani a gazdasági egyensúlyt, s nem akarjuk korlátozni az égető kérdések rendezését, akkor jobban és termelékenyebben kell dolgoznunk — mondta.

A szónok méltatta a szovjet—lengyel együttműködés jelentőségét. Aláhúzza, hogy az SZKP-t és a LEMP-et közös célkitűzések kapcsolják össze. — Minden tőlünk telhető megteszünk azért, hogy erősítsük és mélyítsük együttműködésünket a szocialista közösség országaival — mondta Edward Gierek.

Jahja Khan döntése véres eseményekhez vezetett

A tüntetés és a sztrájk teljesen megbénította az életet a kelet-pakisztáni Daccában. A tüntetők Jahja Khan döntése ellen tiltakoznak, amelynek értelmében elhalasztották az alkotmányozó nemzetgyűlés ülést, s az új alkotmány kidolgozását, amelynek alapján Pakisztán 12 év katonai uralom után visszatérhetett volna a parlamenti rendszerhez. A rendőrség tüzet nyitott a daccai repülőtér közelében tüntető csoportokra. Két személy életét vesztette, 51-en megsebesültek. Bizonytalan időre leállították a légi járatokat Kelet- és Nyugat-Pakisztán között.

Ali Bhutto, a Pakisztáni Néppártnak, Nyugat-Pakisztán legnagyobb pártjának vezetője sajtóértekezletén kijelentette: hajlandó találkozni Mudzsubur Rahman sejjkel, a legutóbbi választásokon győztes kelet-pakisztáni Avami Liga vezetőjével.

Jahja Khan bejelentette, hogy tanácskozást hív össze Kelet-Pakisztánban, a helyi politikai vezetők és Nyugat-Pakisztán képviselőinek bevonásával, a helyzet megtárgyalására. A tanácskozásra meghívják Bhuttót is, a néppárt vezetőjét.

Szovjet vélemények időszerű kérdésekről

Hogyan lehet felszámolni a „forró pontokat”?

MOSZKVA: Nixon legutóbbi megnyilatkozásait elemzők a szovjet kommentátorok: a hangzatos elnöki szavakat következetesen szembesítik a tényekkel. Az afféle kijelentéseivel kapcsolatban, hogy „el kell hallgattatni a háború fegyvereinek dörgését”, Moszkvában joggal teszik fel a kérdést: az amerikai kormány vezetői miért nem támasztják alá gyakorlati tettekkel az ilyesfajta megállapításokat? A „fegyverek elhallgattatásához” Indokínában — hangsúlyozza a Novoje Vremje — elegendő lenne, ha az Egyesült Államok beszüntetné agresszióját és utat nyitna a vietnami probléma békés rendezésének. Ehelyett az amerikai agresszió fokozódik, amit szembeszökőnek mutat az is, hogy a korábbi

elnöki üzenetek „Vietnam” fejezete fölött az idén már az „Indokína” cím szelgett.

Hasonló nézőpontból veszik szemügyre a moszkvai hírmagyarázók a másik „forró pontot”, a közel-keleti helyzetet. A hivatalos Washington még ezekben a napokban is azt igyekszik bizonygatni, hogy az „egyensúly politikáját” valószínűleg meg a két szemben álló fél között. A szovjet kommentátorok hangsúlyozzák: ezt megcáfolja az amerikai politika, hiszen korszerű fegyverzetet látják el Izraelt, s ösztönzik Tel-Avivot a békés rendezés szabotálására. A Pravda hagyományos nemzetközi szemléje az összefüggéseket feltáróan mutat rá: Izrael, Washington támogatásának birtokában adott és adhatott eluta-

MINDENKIT ÉRINT

Megjelentek az új lakásügyi rendelkezések

Magasabb társadalmi hozzájárulás — több lakás

Az elmúlt évek során aligha akadott olyan társadalmi fontosságú probléma, amelynek rendezése elé olyan várakozással tekintett volna a közvélemény, mint ez a lakásügyi jogszabályok újjáalkotása körül tapasztalható volt. Mintegy másfél évtized után került sor a korábbi lakásügyi jogszabályok gyökeres átalakítására.

Néhány általános megállapítás

Emeljük ki a paragrafusok százaiból azt a néhány jogtételt, amelyen mintegy az összes többi rendelkezés alapul. Ezek a „paragrafus-pillérek” a következők:

- a lakáselosztás tervszerűsége, társadalmi ellenőrzése és szociálpolitikai alapjai,
- az igényjogosultság mértékének emelkedése,
- a lakberek közelítése a társadalmi ráfordításokhoz a fokozatosság elve mellett,
- a vállalatok és más közületi szervek szerepének fokozódása a dolgozók lakáshoz jutásában,
- a lakás-használatbavételi díj bevezetése.

Ismerkedjünk meg ezekkel a leginkább alapvető rendelkezésekkel!

A lakások elosztásával kapcsolatos szabályok szerint a községi (nagyközségi) tanács- vagy szakigazgatási szerve, városban az igazgatási, szakigazgatási szerv, megyei városban a kerületi hivatal, a fővárosban pedig a kerületi tanács lakásosztályának tervét készíti a lakáselosztásról. A lakásügyi hatóság lakáskiutalási névjegyzéket tervez, s ezt közszemlére teszi. A lakosságot az a jog illeti meg, hogy a lakáskiutalási tervre észrevételeket tehet. Az észrevételek alapján teszi meg a lakásügyi hatóság javaslatát a tanács- vagy városnak, amely a KISZ és a szakszervezet képviselőinek bevonásával hozza meg döntését. A végleges lakáskiutalási tervet is kifüggesztik és a névjegyzékben azt is folyamatosan feltüntetik, hogy kik kapták meg időközben az új lakásokat. Elemi csapás vagy életveszély esetét kivéve a tanácsot a lakáselosztási névjegyzék sorrendje köti. Előfordulhat, hogy a tárgyévben nem kap minden egyes igénylő lakást. Ilyenkor a következő évi névjegyzékben

Nem könnyű feladat röviden számot adni mindarról, ami új lakásügyi jogszabályainkat jellemzi, s ami bennük az elítéltek szempontjából különösen jelentős. Ismeretünk célja egyrészt, hogy általános lakásjogi ismereteket nyújtson, másrészt, hogy kiemelten tárgyalja az elítéltek lakásjogi viszonyaira vonatkozó tudnivalókat.

kell az igénylőket feltüntetni s mindaddig, amíg ezek az igénylők nem jutottak lakáshoz, a névjegyzékbe felvett következő igénylők részére lakás nem utalható ki.

A lakásigénylések elbírálása során elsőbbséget élveznek azok, akiknek lakásában főbb személy van kitéve tartós betegség veszélyének és megfelelő elkülönítésre nincs lehetőség. Elsőbbséget élveznek a sokgyermekes lakásigénylők, a zsúfoltabb körülmények között lakók és azok, akik rosszabb műszaki állapotú lakásban laknak.

Előfordulhat, hogy olyan személyek nyújtanak be lakáskérlemet, akik egyformán élvezik az elsőbbség jogát. Ilyenkor a lakásügyi hatóság azt az igénylőt sorolja előbbre, aki a munkában kiváló.

A jogszabály kimondja, hogy a lakáskérlemet 1971. április 30-ig meg lehet (az állampolgár szemszögéből: meg kell) újítani. A lakáskiutalási névjegyzékben csak az új jelentkezések alapján jegyezhetők be a kérelmezők. Nyilvánvaló, hogy az új lakás végett történt eddigi „sorbanállás” idejét az új igénylések során a kérelmező javára kell mérlegelni. Ha tehát valaki elmulasztaná a lakásigénylés megújítását, késedelmét kiemelhetheti, ha a mulasztás önhibáján kívül történt. A kimondás fontos szabálya, hogy arra csupán 30 nap áll rendelkezésre (tehát május 30-ig lehet igazolni a késedelmet). Ha azonban az igénylő akadályoztatva volt az igazolási kérelem benyújtásában, akkor az egyhónapos határidő az akadály megszűntétől számít. (Pl. magatehetetlen beteg volt.) Az igazolási kérelmet a lakásügyi hatóságnál kell benyújtani, s ezzel egyidejűleg pótolni kell a mulasztást: mellékelni kell a lakásigény megújítását célzó nyilatkozatot is.

Több áldozatvállalás — több lakás

A régebbi lakásjog szerint két személyt illetett egy lakószoba, három személyt pedig két lakószoba; a szobafelesleg után lakbérpótlókat kellett fizetni. Most viszont a jogszabály nem határoz meg merev kategóriákat, hanem „től-ig” alapon rögzíti a lakásigény mértékét. Így két személyig 1–2 lakószoba, 3 személy esetében másfél-két és fél lakószoba a lakásigény jogilag elismert mértéke. Az említett kereteken belül a lakásügyi hatóság az együtt lakó személyek egészségi állapotát, munkakörét vagy tevékenységét veszi figyelembe, mérlegeli az együtt lakó különböző nemű és korú személyek elkülönítésének lehetőségét is.

A lakosság anyagi gyarapodása részben lehetővé, az állam terhei pedig szükségessé tették, hogy 1971. július hó 1. napjától új lakberek lépjenek életbe.

A lakbér mértéke a lakás alapterületétől és minőségétől függ. Összkomfortos lakás esetén négyzetméterenként 6 Ft, komfortos lakás esetében 5,40 Ft, félkomfortos lakás esetén 3,60 Ft a havi lakbér négyzetméterenként. A komfort nélküli lakásokra tehát a lakbér-emelés nem vonatkozik, s korlátozottan érvényesül az állampolgárok tulajdonában álló

szabad bérű lakásokra. Viszont a szükséglakásokra, ha azok komfortosak, az új lakbérrendelkezések kiterjednek. Az összkomfortos lakás jellemzője, hogy 12 m²-t meghaladó alapterületű lakószobája, és WC-je van; közművesített, meleg vízzel ellátott, s a központi fűtési módok valamelyikével fűthető. Komfortos az a lakás, amely az összkomfortostól a fűtési mód tekintetében úgy különbözik, hogy egyedi fűtési móddal (gázzal, fával, szénrel, olajjal stb.) fűthető. A félkomfortos lakás kellékei: 12 m²-t meghaladó alapterületű lakószoba, főzőhelyiséggel, továbbá lakáson kívül WC (árnyékszék) használatával és egyedi fűtési móddal rendelkezik, valamint a víz-vétel lehetősége biztosított. Az említett feltételek bármelyikének hiánya esetén ugyanis a szó joga értelmében nem beszélhetünk lakásról.

A lakberek emelése, noha

elkerülhetetlenül szükséges volt és a közvélemény megértéssel fogadta, hátrányosan éreztetné hatását az egyes háztartásokban, ha államunk nem ellensúlyozná más téren az állampolgárok megnövekedett anyagi kötelezettségeit. A lakbér-emelés ellensúlyát a kormányzat a lakbér-hozzájárulásban nyújtja.

A lakbér-hozzájárulással kapcsolatban két kérdés tekinthető alapvetőnek: először, hogy kik jogosultak az említett pénzbeli támogatásra, másodsor pedig, hogy mi a mértéke ennek a támogatásnak és meddig tart.

Lakbér-hozzájárulásra a bérből, fizetésből élő keresők, a szövetkezeteknél rendszeres munkát végző tagok, a nyugdíjasok és a rendszeres ellátásban részesülő csökkent munkaképességűek, továbbá a keresőképeltelenek jogosultak, ha állami lakás vagy személyi tulajdonú és egyszerűen kötött bérű lakás bérleti, feltéve, hogy a bérletet a lakbér-emelés legalább 20 Ft-tal érinti (ez utóbbi feltétel a nyugdíjasokra és keresőképeltelenekre nem vonatkozik. Itt jegezzük meg, hogy a szabadságvesztés büntetését követő személy lakbér-hozzájárulásra nem jogosult.

A bérleten kívül lakbér-hozzájárulásra tarthat igényt az ún. második kereső is. Második keresőnek a jogszabály a bérlettel együtt lakó azt a személyt tekint, aki keresőképes, nem nyugdíjas (tehát pl. munkaviszonyban áll), s egy szerszín a bérlet halála után a lakásbérleti jogviszony folytatására jogosult (pl. egyenes ágbeli rokon, testvér, élettárs, eltartó). A lakbér-hozzájárulás felosztására a bérlet és a má-

Mi az új az elítéltek lakásügyi helyzetében?

Milyen összefüggés lehet a bérleti jogviszony és büntetéselkövetése között? Mindenekelőtt leszögezhető, hogy a lakásrendeletek meghatározzák a bérlet, és a velük együtt lakó személyek kötelezettségeit arra vonatkozólag, hogy miként kell a bérletet és az azzal összefüggő helyiségeket, kertet és berendezéseket használni. A rendelet kimondja, hogy a bérlet és a vele lakó személyek a bérletet stb. rendeltetés-szerűen kötelesek használni, a használat során gondos magatartásra kötelesek és alkalmazkodniuk kell a szocialista együttélés követelményeinek.

A szocialista együttélés követelményeinek megszegése, a botránys, túrhetetlen magatartás felmondási ok, úgy szintén az is, ha a bérlet vagy a vele együtt lakó személyek a lakást, a közös helyiségeket rongálják, vagy azokat rendeltetésellenesen használják. Arra hívjuk fel a figyelmet, hogy a jogszabály mintegy a bérletet teszi felelőssé ilyen esetben a vele együtt lakó lakók viselkedéséért, hiszen a felmondás éle főként a bérlet ellen irányul.

A fentiekben vázolt jogsértő magatartások gyakran valamely büntetési tényelemek is megvalósítják. A botránys, túrhetetlen magatartás, a rongálás, az eset körülményeitől függetlenül garázdaságnak, testi sértésnek, botránys részeségnek (ez utóbbi szabálysértés), hivatalos személy elleni erőszaknak, társadalmi tulajdon károsító rongálásnak minősülhetnek.

A felmondásra alapul szolgáló ok miatt a bérlet figyelembevételére kell részesíteni, s ennek eredménytelensége esetén van helye a felmondásnak. Ha azonban a kifogásolható magatartás súlyosan jellemez (pl. büntetést is megvaló-

sodik kereső között akkor kerül sor, ha a bérletnek nincs házastársa, vagy a házastárs nem dolgozik, illetőleg keresőképeltelen. Második keresőként esetleg több személy is számításba jöhet. (Pl. az özvegy főbérlet két dolgozó gyermeke is a lakásban lakik.) Ilyenkor a fő szabály az, hogy a legidősebb gyermek a második kereső.

A lakbér-hozzájárulás összege az új és a régi lakbér közötti különbözet, melyet a munkáltató, illetőleg a Nyugdíjnyújtó Igazgatóság fizet ki. A lakbér-hozzájárulás a nyugdíjas bérlet élete végéig megilleti, a dolgozó bérlet részére viszont évi átlagkeresete növekedésének 75%-os arányában jár. (Pl. a lakbér 300 Ft, a kereset 2000 Ft, majd a következő évben 2400 Ft. A 400 Ft egynegyede = 100 Ft-tal, tehát a rákövetkező évben a hozzájárulás 300 Ft-ról 200 Ft-ra csökken.)

Az új lakásügyi jogszabályok a vállalatok és más közületek részére komoly jogi pozíciót biztosítanak. Így a közületi szervet bérletjelölti jog illetheti meg, vállalati bérletlakásokat építhet és kölcsön formájában támogathatja a dolgozók lakásépítési akcióit.

Szólnunk kell végül arról is, hogy az állam tanácsi értékesítésben is árusíthat bérletlakásokat. Az ilyen lakások vételára 129 000 Ft és 243 000 Ft között mozoghat. A bérlettel kiutalt lakásokért lakás-használatbavételi díj fizetendő. Ez legalább 5000, s legfeljebb 38 000 Ft lehet, mely részletben törleszthető. A jogszabály azonban arra is lehetőséget ad, hogy a használatbavételi díj 80%-a erejéig a tanács engedje a sokgyermekes családok adósságát.

szít), az előzetes figyelmeztetés mellőzéseivel a bérbeadó nyomban felmondhat. Mind az előzetes felszólításhoz kötött, mind a rögtöni felmondás esetében a bérlet jogviszonya anélkül szűnik meg, hogy cselekedésre igénye lenne. A jogszabály szerint az ilyen volt bérlet jogcím nélküli, rosszhiszemű személynek kell tekinteni, aki maga köteles gondoskodni elhelyezéséről.

A bérlet jogai az albérlővel szemben a most tárgyalt szempontból olyanok, mint a bérbeadó jogai a bérlettel szemben.

A szándékos rongálás, szennyezés, a lakók nyugalmának háborítása, a durva, botránys magatartás nemcsak a bérbeadót, hanem a társbérlet és a bérletársat is feljogosítja, hogy a vele együtt lakó személy társbérleti, illetőleg bérletársi viszonyának megszüntetését kérhesse a bíróságtól.

Előfordulhat, hogy a szocialista együttélés követelményeivel ellentétes, a büntett határártól sűrűlő vagy megvalósító magatartást nem a bérlet, hanem a bérbeadó tanúsítja. Ilyen jogellenes magatartás a bérbeadó részéről, ha a bérlet a lakás használatában akadályozza. (Pl. a nyári konyhát lelakatolja.) Ilyenkor a bérlet a bér arányos mérséklését kérheti.

A következők megértéséhez előrebocsátjuk, hogy az elhagyás által megüritt bérlakást a lakásügyi hatóság igénybe veheti. Az igénybevétel előtt azonban felhívást köteles intézni a lakást elhagyó bérlet-höz, hogy tisztázza: valóban fennállnak-e az igénybevétel feltételei. Ha azonban a bérlet az ország területét tiltott határátlépéssel hagyta el, vagy a hazatérést megadta és ezt a körülmény a Belügyminisztérium illetékes szerve igazolja, az említett előzetes felhívást mellőzni kell.

A lakáskódex több mint 500 paragrafusa közül mintegy 6 foglalkozik a szabadságvesztésre ítélt bérletlakásjogi helyzetével. Vegyük sorra egyenként ezeket a rendelkezéseket!

A rendelet szerint, ha a bérlet állandó jelleggel kijelentkezett és a lakást kiürítette, a lakásbérleti jogviszony megszűnik. Ha a bérlet két hónapot meghaladó időre a lakást elhagyja, igénybevételnek van helye. A lakást azonban nem veheti igénybe a lakásügyi szerv, ha a bérlet szabadságvesztés büntetését tölti. Ez a rendelkezés, mely alól vannak kivételek, az elítéltek szempontjából igen méltányos és

A bíróság tesz pontot a vitában

Előfordulhat, hogy a tanács — a régi jogszabály értelmében — igénybe veszi a szabadságvesztés büntetését töltő bérletlakást. Ilyenkor az elítélte nemcsak a fellebbezés joga illeti meg, hanem a jogsértő és egyben jogerős államigazgatási határozatot a bíróság előtt támadhatja meg. A

lényegében tér el az eddigi jogszabályoktól. Az eddig érvényben volt rendelkezések szerint ugyanis a börtönbüntetés letöltésére való bevonulás nem lehetett jogcím arra, hogy az elítélte bérlet lakás mentesítését kérhesse az igénybevétel alól.

Az új szabályozás szerint általában azonban a szabadságvesztés büntetés végrehajtása idején a bérlet lakása nemcsak hogy mentesítést élvez az igénybevétel alól, hanem ez a védelem a bérlet kérelmétől függetlenül, közvetlenül a jogszabály erejénél fogva áll fenn.

A büntett nemcsak beesületbe, a zsebbe is vág!

A szabadságvesztésre ítélt állampolgárokkal kapcsolatos további rendelkezések mind egyike a lakbér-hozzájárulásra való jogosultságra vonatkozik. A rendelet kizárja a jogosultak közül a szabadságvesztés büntetésüket töltő személyeket. Ez a rendelkezés abból az igazságossági megfontolásból indul ki, hogy az állam által nyújtandó pénzbeli támogatásra csupán az lehet jogosult, aki munkájával, becsületeselemtől arra érdemesnek bizonyul. Az a bérlet azonban, aki büntetést követ el és emiatt szabadságvesztésre ítélik, nyilvánvalóan nem lehet érdemes a lakbér-hozzájárulásra.

A kizáró szabály a büntetés végrehajtásának tartamára szól, tehát arra az időre, ameddig a bérlet a szabadságvesztés büntetését ténylegesen tölti. Ez az időtartam rendszerint rövidebb annál az időtartamnál, amelyet a jogerős ítélet ír elő. Minthogy a büntetés valóságos időtartama sok esetben az elítélte magatartásától függ, az elítéltek komoly érdeke, hogy a kedvezményes szabadulást jó magatartással kiérdemeljék, s így siettesék a lakbér-hozzájárulás elnyerésének időpontját.

A lakbér-hozzájárulás folyósítása a jogszabály szerint szűnhet, ha a bérlet szabadságvesztés büntetését tölti. Ez a szabály összhangban áll az előbb ismertetett rendelkezéssel, s attól annyiban tér el,

hogy hatálya azokra az elítéltekre terjed ki, akik a büntetésük letöltésére 1971. július 1-e után vonulnak be a büntetés-végrehajtási intézetbe.

A rendelet olyan szabályt is tartalmaz, amely a lakbér-hozzájárulás megszűnését írja elő. Alkalmazására akkor kerül sor, ha a jogosultt szándékosan büntett miatti két évet meghaladó, vagy a lakás felhasználásával elkövetett büntetési miatti, ennél rövidebb tartamú szabadságvesztésre ítélik és emiatt a lakást igénybe vették, illetőleg a lakásbérleti jogviszonyt megszüntették. Ez a szabály — úgy érezzük —, magyarázatra szorul.

A rendelkezésben szereplő esetek közül a lakás felhasználásával elkövetett büntettek mindenképpen a lakásüzemeltetésre, valamint az ún. szabotázsra de kiterjednek minden olyan esetre is, amikor a lakás a büntett elkövetését előmozdította vagy hozzájárult a büntettől származó előny biztosításához. (Pl. a bérlet a lakásban jogtalan ipari tevékenységet folytatott, illetőleg a lakást, mint orgazdat, a lopott tárgyak rejtekéül használta.)

Az említett két fordulat (két éven túli szabadságvesztés, illetve a lakás felhasználásával elkövetett büntett) nem eredményezi feltétlenül a lakbér-hozzájárulás megszűnését, csupán akkor, ha a büntettre tekintettel az elkövető bérleti jogviszonya is megszűnik. A bérleti jogviszony ilyenkor igénybevétellel szűnik meg.)

Ígyénybevételnek akkor is helye van,

ha állam lakást bérelt az elkövető. Ha az elkövető személyi tulajdonban álló lakás bérletje volt, a bérleti jogviszonyt a tulajdonos kérelmére a bíróság szünteti meg. Az igénybevétel, illetőleg a bérleti jogviszony megszüntetésének azonban kizáró akadály, ha a lakásban bérletárs (ez rendszerint az elítélte házastársa), vagy olyan személy lakik, aki a bérlet halála esetén a lakásbérleti jogviszony folytatására jogosult. (Hozzá tartozó, eltartó.) A fent írt intézkedések feltétele továbbá az is, hogy a tulajdonos (az állam, illető-

leg magánszemély) a volt bérlet számára szükséglakást biztosít.

Megemlítenéd végül, hogy a büntett elkövetését követően bizonyos esetekben a lakásbérleti jogviszony a bíróság ítélete, illetőleg a hatóság határozata alapján önműködően szűnik meg. Ez az eset akkor áll elő, ha a bérlet az ország területéről kiutasították, illetőleg a városból (községből) kitiltották. Azok a személyek azonban, akik a bérlet halála esetén a lakásbérleti jogviszony folytatására jogosultak, ilyenkor is a volt bérlet helyére léphetnek.

MI LESZ VELEM?...

Olyan ember tette fel a kérdést és tárta szét bizonytalanul karját az esztergomi büntetés-végrehajtási intézet nevelői szobájában, akinek sokáig kellett gondolkoznia, számolgatnia, hányadik szabadságvesztés büntetésénél is tarthat.

— Azt hiszem, ez lesz a nyolcadik. Ha pedig a börtönben töltött éveket számolom, a mostanival együtt körülbelül tizenöt év lesz. Vagyis hát — teszi hozzá Eck József szomorúan —

kaptam az első szabadságvesztés büntetést. Ezt még elnézte a feleségem. Sőt az 1957-es sem okozott különösebb problémát otthon.

A harmadiknál telt be a pohár.

Hamarosan el is váltunk. A szabadulásom után újra nőültem. Igazán rendes asszonyt kaptam. Jó feleséget, jó anyát. Bár az első is ilyen lett volna!

— De a nagyon rendes asszony mellett sem tudott kitartani.

— Furcsa természetű ember vagyok. Most sem tudom miért, egyszerűen elmentem hazulról. Szó nélkül. Akkor pedig már ott voltak a gyerekek. Négy, illetve öt.

— Négy, illetve öt?

— Az ötödiket úgy vettük magunkhoz. Aztán a nevemre írtam. Szeretem a gyerekeket.

— Mit szolt a felesége, amikor „csak úgy” otthagya a családot?

— Törődtem is én azzal, hogy mit mond. Különben ma is ő a törvényes feleségem. A kapcsolatot azonban nem tartjuk.

— Így lehetett a harmadik csak élettárs.

— Ez is már csak volt — sóhajt Eck József. — Elköltözött anélkül, hogy egy sort írt volna.

— Sok közvetkezéssel járhat a sorozatos szabadságvesztés büntetés.

— Jó példa erre az enyém.

— Miért kapta a börtönbüntetéseket?

— Szinte kivétel nélkül lopásért. Nincs szó nagy értékűről, vagy nagy összegűről. Talán tizenöt ezer forintot ha kitesz az egész. A mostani hétezerrel együtt. Az olyan embereké, amilyen én vagyok, nem is annyira. — az „összeget nézi” már a bíróság...

A többszörös visszaesőkkel nemigen teketóriáznak.

Mindig elcsábít a könnyű pénzszerzési alkalom.

— Mit nevez könnyű alkalomnak?

— Azt, hogy bemeleg az ember egy lakásba, meglátja és összeszedi a könnyen értékesíthető holmit, vagy magához veszi, ha készpénzt talál.

— Amit úgy neveznek, hogy besurranó tolvajlás...

— Hát, én ilyen voltam.

— Mennyi jutott a családnak a könnyen szerzett „haszonból”?

— Nem sok. Semmi. A fizetésemet azonban hiánytalanul hazaadtam. Sok volt a gyerek.

— Azt, hogy bemeleg az ember egy lakásba, meglátja és összeszedi a könnyen értékesíthető holmit, vagy magához veszi, ha készpénzt talál.

— Amit úgy neveznek, hogy besurranó tolvajlás...

— Hát, én ilyen voltam.

— Mennyi jutott a családnak a könnyen szerzett „haszonból”?

— Nem sok. Semmi. A fizetésemet azonban hiánytalanul hazaadtam. Sok volt a gyerek.

— Mire költötte a szerzett pénzt?

— Itltra nemigen, inkább csak nőkre. Mindig nőre.

— Csodálkozok, hogy ezek után a feleségek elhagyták? Fordított esetben maga sem tett volna mást.

— Az igazat megvallva, megértem őket.

— A visszajött levél azt jelenti, hogy minden kapcsolata megszűnt a hozzátartozókkal?

— Nem egészen. A nagymamának még írhatok.

— És a szüleinek?

— Esetleg édesanyámnak.

— Miért nem ír neki?

— Nagyon szégyellem magam. Mindig azt ígértem, hogy megváltozom és egyszer sem sikerült. Mit szólna, ha megtudná, hogy öt évet kaptam? Nagyon beteg szegény. A szívvel van baj. Bizonyos mértékig én is hozzájárultam ahhoz, hogy ilyen állapotba került.

— Egyszer sem gondolt komolyan arra, hogy szakít ezzel az életmóddal?

- Nehéz eset vagyok.

Magamnak is. Nem tudom megérteni, miért vagyok ilyen. Elkap valami és olyankor mennem kell. Mindegy hogy hová, de megyek. Otthagynom a munkahelyemet is. Pedig jó szakmám van, kőműves. Mindig szépen kerestem, három ezer forint körül havonta. 13 forintos órabért kaptam legutóbb is. Manapság a kőművesnek sem gond az elhelyezkedés. Sok az építkezés, az igazán jó szakemberre pedig szükség van.

— A saját házat felépítette-e már?

— Nem én. Ez is gyakran eszembe jut. A sok börtönben eltöltött év alatt biztosan megkereshettem volna a rávalót. Nem is igen számíthatok már arra, hogy egyszer magamnak is építsek. Eljárnak az évek és mindig nehezebb újrakezdeni. Egyetlen kéresem lenne: hadd maradjak Esztergomban, amíg tart az építkezés. Szeretem befejezni azt a munkát, amelyet én kezdtem el.

— Nem a „másik mű” tető alá hozását kellene jobban sürgetni?

— ács —

PÖF... PÖF...

Valami rossz szokást el kéne hagyni, és valami jót felvenni. Ez már így illik. Csak óvatosan! Meglett ember ne vállalkozzon olyasmire, ami meghaladja az erejét. Lásuk csak! Egy tudományos dolgozatban olvasom: a dohányzás átlagosan nyolc évvel rövidíti meg az ember életét!

Nyolc év nagy idő és lehet, hogy pont az a nyolc év lenne nagyon szép. Ez az! Isten veled, te ártó rudacska! Holnaptól nem ismerlek. És holnaptól minden reggel kitisztítom a bakancsomat. Meglett ember ne járjon piszkos lábbelivel! No lám! Ugye, hogy lehet szerény keretek között is nagyszerű fogadalmakat tenni. És reggel füstölés helyett jógaegzést fogok végezni a nyitott ablaknál. Hogy tisztuljon az a szegény tüdő. Különben is az utolsó csomaggal szívom és a kiékezés még odébb van egy kicsit. A hatvan forintért majd gyulait veszek, mert sovány vagyok. És hízni fogok!

Pöf... pöf... na, szívjuk még el ezt a pár szálát, ne vesszen kárba! És különben is, holnap csak holnap lesz... Ma még ma van. Persze, holnap megint ma lesz és így a holnap valójában csak holnapután esedékes, feltéve, ha a holnapután is nem számítjuk majd manának. De ne variáljunk!

Elfogyott az utolsó is. Kész, végeztem!

...csak így evés után ne kívánná annyira az ember... légy szíves, ne fújd az orrom alá a füstöt!... Nem látod, hogy szenvedek?

Ezen te ne neved, mert ez komoly dolog. Majd meglátod, hogy van akaraterőm!...

Esetleg adj egy slukkot, egy slukkoskát, egész picit, csak azért, hogy még jobban undorodjam tőle...

Megint nevezsz? Engem nevezsz te ki?!...

Pöf... pöf... úristen! Lehet, hogy nincs akaraterőm? Lehet, hogy ezért is kerültem újra ide?

Pöf-pöf... ha így van, ez tragédia!

És akkor ezt meg kell írni. De nem most, majd máskor.

Barta Mihály elítélt Föv. Közp. Bv. Intézet

A ceruzaforgatás tudományát elsajátítani nagyon nehéz. Veríték gyöngyözik a kis elsősök homlokán, amikor az első hullámvonal bonyolult művelettel papírra kerül. Az első betű már nagy öröm, és szinte felnötté teszi őket az a büszkeség, melyet a nevük leírásakor éreznek.

A mélyküti aleggység iskolahelyiségében huszonnyolc elítélt nő kezdte el ezt a munkát november elsején. Nem könnyebb ez az ő számukra sem. Nehéz az indulás. Szép tiszta az iskolahelyiség, a padok, teljes a felszerelés, és mégis nagyon féltek belevágni. Tudták, érezték, hogy szükségük van erre, de kevés volt az önbizalmuk.

Segítették a nevelők, segítette a polgári pedagógus is ezt a hiányos önbizalmat erősíteni. Elmondták sokéves tapasztalatuk alapján, hogy mindenki megtanult írni és olvasni, a'i nagyon akart.

Kezdetben nehéz volt a ceruzát kezelni. A nagy munkában lassan-lassan, mint a kis elsősöknek, gyöngyözni kezdett gondtól barázdás homlokuk. Nehéz, de kitartó munka következett hónapokon keresztül. Esténként, a napi munka után nem volt egyszerű órákon keresztül figyelni, tanulni az iskolában. Az ablakból áradt a fény, és ha valaki néhány pillanatra megállt, hallotta a közös, szóttagolt olvasást és a számtanpéldákra adott válaszokat... Minden tanítási nap új tudást, új eredményt hozott.

Február utolsó hetében nagy eseményre került sor. A tanuló elítéltek munkájuk és fegyelmiük elismeréseként parancs-

noki engedélyt kaptak az első levél saját kezű megírására. Ezeket a leveleket soron kívül hazaküldhették. Nagy volt az öröm, rajzolták a betűk a fehér papírlapokra. Minden levél rövid volt, de tartalmas. Bizonyította, hogy az ember sokra képes, ha van akarata. Képes a mulasztást pótolni, képes fegyelmezetten dolgozni, és eredményeket felmutatni.

Elment a huszonnyolc levél az ország különböző tájaira. Vitte a pár soros üzenetet arról, hogy ezek az elítélt nők akartak és elértek valamit. Akik megkapták, nagyon örülhettek, mert nemcsak néhány soros üzenetet kaptak, hanem ennél lényegesen többet. Biztatást kaptak, hogy bízzanak az irójában, bízzanak abban, hogy börtönbüntetés idején megvalósíthatják magukat, hogy megtanuljanak fegyelmezetten élni és dolgozni. Pici biztatások ezek azoknak a hozzátartozóknak, akik ezt joggal elvárják, és akiknek ez sokat jelent.

Azóta folyik a munka tovább. Többen kaptak a tanulásért elismerést, dicsőretet, de ez a közös levélírás hagyta a legszebb emléket, mert ez volt az első levél.

K. K. névelő

A Heti Híradó XV. évfolyam 8. számában megjelent keresztrejtvény helyes megfejtése: ...biztos lehet abban, hogy jó munkájáért díszoklevelet kap a Zöldértől.

Könyvjutalmat nyertek: Kiss József elítélt, Győr; Kodás Ottó elítélt, Sopronkőhida; Kurucz László elítélt, Mánány; Pál József elítélt, Keskemét; Vén László elítélt, Sopronkőhida.

GÖRÖNGYÖS UTAK

AZT KÉRDEZED, volt-e szerepe szüleinek abban, hogy börtönben vagyok? Erre nem könnyű válaszolni. De hallgass végig és elmondom az igazságot.

Apám, ha más körülmények között születik, nagyon sokoldalú ember lett volna. Huszonnégy éves koráig nem volt a papi uradalom határán túl. Megjelenése jó benyomást tett, magas, erős, jó arcú férfinak tartották. Jóindulatú, hirtelen haragos, könnyen békülő, szorgalmas, szigorú és kevés beszédű ember. Ha ivott, akkor derűs és kellemes volt, de ha többet ivott a kelleténél, akkor anyám nagy botrányt csinált, ami gyermekkorom legszörnyűbb emlékei közé tartozik.

Nagyapámék jóformán azt sem tudták, hogy az uradalmon kívül van-e még valami a világon. Születtek és meghaltak az uradalomban a béresek, anélkül, hogy akár a szomszéd városban lettek volna.

Fizetés nem volt, úgynevezett kommiónt kaptak. Meghatározott mennyiségű söt, cukrot, bűzát, kukoricát egy évre, persze, csak éppen annyit, hogy éhen ne haljanak. Egyen a béres, de csak annyit, hogy dolgozni tudjon! Más itt nem kell! Hanem a túlvilági üdvösség, az fontos. Azt csak a szegény nyeri el. Valóban csak a túlvilágra számíthatnak, mert ezen a földön nem sokáig tartózkodtak. Orvos, gyógyszer, higiénia, meleg ruha, jó cipő ismeretlen fogalom volt számukra. A táplálkozás gyenge; ha meghalt a gyerek, vagy felnőtt, azt mondták: „Elvitte az Isten. Így akarta.” Beleenyogtak. Zömében így éltek. De itt is akadt egy-két elke-

seredett, vagy bátrabb kivétel. Ilyen volt nagyanyám, aki ellemmondást nem tűrően kijelentette: „Elég volt! Nem dolgozom tovább a papoknak! Éhezni máshol is lehet.”

Károly bácsiék viskójába költöztünk a város határába. Mint már említettem, apám egyenes, egyszerű ember volt. Megjelenése jó benyomást tett, magas, erős, jó arcú férfinak tartották. Jóindulatú, hirtelen haragos, könnyen békülő, szorgalmas, szigorú és kevés beszédű ember. Ha ivott, akkor derűs és kellemes volt, de ha többet ivott a kelleténél, akkor anyám nagy botrányt csinált, ami gyermekkorom legszörnyűbb emlékei közé tartozik.

Anyám jellemében, alkattában az ellentéte lehetett. Sok beszédű, mindenbe beleszólo, mindemhez érteni akaró, hirtelen természetű és hangos. Rendkívül szorgalmas, ugyanakkor végtelen kapzsi, kicsinyes nő volt.

ÉLETEM FOLYAMÁN minden társadalmi osztályhoz tartozó nővel összekeltem, béres-, paraszt-, félvilági és előkelő asszonyokkal, de anyámmal hasonló szorgalmas munkabírásával, aki egy életen át pihenés nélkül egyfolytában ennyit dolgozott volna, nem találkoztam. Nem ismert határt, fáradtságot, betegséget, nem volt semmi, ami megállíthatta volna munkájában fél napra sem. A legközelebbi hozzátartozója halálhíre sem döbbentette meg, nem ért rá semmire. Mindezt azért tette, mert — szerinte — kell! a pénz. Erthető volt ez addig, ar. íg

nem volt, de ilyen volt akkor is, amikor eljutott oda, hogy már nem kellett volna törődnie a pénzzel. Eppen úgy dolgozott akkor is éjjel-nappal, mint amikor mosni járt úri házakhoz és kenyérré keresett.

Ez már kóros eset, hogy valaki ennyire megszállottja legyen a munkának. De a körülötte élőknek sem volt irgalom. Senki sem állhatott meg, ha elfáradt. Csak nagyanyám, illetve anyósa volt kivétel.

Anyám erőszakossága rajta megtört. Őt nem lehetett hajtatni. Ő bölcsen élt, sokat dolgozott, de mindenre ráért. Soha nem panaszkodott, tele volt szeretettel, türelemmel és megértéssel. Neki köszönhető, hogy anyám féktelen, melegebb érzelmei nélküli, indulatos természetű ellenére viszonylag békés hangulatú is volt a családban.

Anyám külsőre inkább érdekes, mint szép benyomást keltett. Alacsony, de formás, főleg a szeme volt kifejező, bárszonyosan barna. Nála tapasztaltam, hogy a tekintet semmit sem fejez ki a lélekből. Szelíd, ábrándos tekintete volt, teljes ellentéte egyéniségének. Orra merész sasorr, amely hűen tükrözött célratörő akarátát. Kicsi kezei a végtelen sok munkától sem durvultak el halála napjáig. Lába is szépek lehetek, de már nem bírták a mérhetetlen terhet, melyet gyerekkorától egy életen át cipelt. Visszeres, dagadt, deformált volt állandóan, fáslizta, ha nagyon fájt, de jellemző, hogy inkább ezt sem csinálta, mert az is időt vesz igénybe és addig szerinte hasznosabb mun-

kát is tud végezni. — Idegenek tetszését mindig megnyerte, mert akkor nyájias, kedves volt, de csak azzal állt szóba, akitől hasznót remélt; annak érdekében nagyon kellemes tudott lenni.

AZ ISKOLÁZOTT EMBER-NEK roppant tekintélye volt előtte. Nem volt hiú, a ruha csak arra való volt számára, hogy befedje a testét. Tükörbe évekig sem nézett. Ennek ellenére kínosan adott magára. Mindig tiszta, vasalt kötényt és ruha volt rajta. Egész megjelenésében volt valami olyan vonás, mint aki tisztában van azzal, hogy milyen értékes ember és megjelene tisztelőt parancsoló.

Vallása református volt, de templomba sem ért rá elmenni. Még karácsonykor sem. Ez annak idején felháborító volt, mert az utcabéli asszonyok sőt az egész Nádorváros szemmel tartotta egymást. Mikor odakerült apámékhöz, ez még évek múlva sem volt feltűnő, hisz egy földhöz ragadt szegény napszámosasszonyt nem vettek figyelembe, de ahogy vagyonosodtak, kezdtek számba jönni és megbotránkoztak a viselkedésén. Pedig sokat adott a közelemlényre, mindig többnek igyekezett látszani, de templomba járással nem töltötte az idejét.

Hiit az Istenben, de ez anynyiban merült ki, hogy mindig kért valamit az Istenőtől. Olyasmiket pl., hogy essen már az eső, ha szárazság volt, vagy apámnak legyen egy jó fuvarja ma, mert holnap valamit fizetni kell. Ha ez sikerült, áldotta az Isten, hogy mennyire törődik vele, de ha nem, az égből akarta lehözni a legdrasztikusabb szavak özőnében. Istenhite ebben kimerült.

Hogy erkölcsös volt-e? Ezt csak kérdés formájában tudom

Az egyszeri önellátó

Derdák Árpád 14 000 forinttal és nagy reményekkel szabadult a szombathelyi bv. intézetből. Útja és szabadon töltött ideje szinte nyúlfsarknyi volt. Három hónapot töltött kinn, és utána „zeneszóval”, ahogy a többszörös visszaeső elítélteket szokták, visszahozták a börtönbe. Cselekménye nem volt túlságosan átgondolt, kitervelt bűncselekmény. Hiányzott belőle mindaz a nagyvonalúság, amellyel a zárkában elődaitársainak az új „balhét”. Bekerülése időszakában ezt természetesen senki nem tudta. Néhányan viszont szíjjátva hallgatták ezt a „társadalmat megrengető” cselekményt, amely miatt Derdák Árpád biztos hogy hosszú börtönbüntetést kap.

Furcsa módon derült fény a büntetésre, amely miatt újra visszakerült.

Az elítéltek mindegyike külön megtervezi, melyek azok a fontosabb dolgok, amelyeket kiétekezéskor magának megrendel. A kiétekezés átvételekor kiderült, hogy egyes olyan közszükségleti cikkek, amelyekre mindenkinek, illetve sokaknak igénye volt, nem kaphatók. A boltvezető felvilágosítás szerint az új és szép ABC boltban egy ember betüret követelt el. Azonkívül hogy lopott, még kárt is tett. A leltározás, a károk felmérése miatt némely áru bizony hiánycikk. Hamarosan kiderült, ki volt az az egyszeri önellátó, aki egy éjszakát garázdálkodott az újonnan megnyílt boltban. E sorok után senki sem gondolhatott másra: Derdák Árpád volt az elkövető.

Sokat nem ért el, viszont nemcsak az igazságszolgáltatató szervek ítéletét vonta magára, hanem elítéltsársai haragját is, akik nem jutottak hozzá azokhoz a cikkekhez, amelyeket kiétekezéskor meg szerettek volna kapni.

s. gy.

„KIÜTVE”

Östökös-ként indult — me-teorként zuhan alá. Zuhant, zuhan, addig zuhan, hogy a „fényes csilagnak” csupán az emléket őrzi ott, ahol valamikor tehetséges kezdők láttak benne. Fiatal sportolóról van szó, aki — amíg sportember-bez méltóan viselkedett —, nem egyszer önmagát múlta felül. Olyan szakember véleménye ez, aki kiváló ismerője annak a sportágnak, amelyben Rácz Ferenc bontogatni kezdte szárnyait. „Ha az marad, aki az indulásnál volt, komoly ígérete lenne a magyar ökölvívásnak. Hozzáteszem azonban — folytatta —, a legtehetségesebb fiatalról is lemondunk, ha megszegi a sportolóra vonatkozó írott vagy íratlan magatartási szabályokat. Először azt hittük, az első kisklász nem több megmondolatlanságnál, igyekeztünk is őt kimenteni a sülyedő hajóról. Megkerestük, elmondtuk neki, milyen következményekkel járhat a züllött, csavargó életmód, de — mint utólag láttuk —, Rácz vajmi keveset törődött a jóindulatú figyelmeztetéssel.”

A „sokat ígérő tehetséggel” büntetésre-hajrási intézetben találkoztunk a minap. Hogy miért „kellett” Rácz Ferencet megkeresni, aki éppen 20 nap magánzárka fenyítést töltött, amikor Pálhalmán jártunk?

Nem a 20 nap miatt

Más is tölt 20 napot „ebben az utcában”, s ha csak úgy találomra szólítjuk ki Rácz elíteltet, bárki mondhatná: Ilyen a véletlen... Ennek a találkozásnak azonban „vaskos” előzményei voltak.

Rácz Ferenc korábban garázdaságról és lopásért kapott szabadságvesztés büntetést. A bűncselekmény társadalmi veszélyességére való tekintettel a bíróság börtönfokozatot állapított meg. Rácz Pálhalmára került. Ha abból indulunk ki, hogy a szabad levegő, adott esetben a keményebb fizikai munka, jót tesz az olyan sportolónak, aki a legfőképpen sport szerelmese volt, minden túlzás nélkül mondhatnánk: Rácznak örülnie kellett volna, hogy ide került. Csakhogy a sikerekhez szokott ember ne-

hezen tud megbarátkozni a bukást jelentő fordulattal. Azal példál, hogy büntetésvég-rehajrási intézetben ő sem több a két ágyszomszédnál, noha úgy lehet, az ágyszomszédoknak fogalmuk sincs arról, milyen is lehet a Balaton. Esetleg annyit tudnak róla, hogy egy nagy tó és ott szép lehet az élet, ha olyan sokat emlegetik. Rácznak a „magyar tenger” nem csupán sok szép estét, de szép sikert is jelentett. Sportpályafutásának egyik legjelentősebb állomása volt a Balaton-bajnokság. Súlycsoportjában a dobogó legmagasabb fokán állt. Ellenfelei az országos bajnokságon sem szívesen találkoztak vele. Hanem egyszer csúnyán

derékba tört a szépen induló sportkarrier.

Garázdaság... lopás... és börtön.

Ha Rácz Ferenc elítelt feγγelmezetten viselkedett volna és munkáját — beleértve az „próbát” feladatokat is — kötelességtudóan végzi, ez év január 13-án negyed feltétellel szabadul. Volt szakosztályának megbízottai megkeresték és közölték vele: ha bizonyítani tudja, hogy a szabadságvesztés büntetés alatt képes feγγelmezetten viselkedni, ha munkáját szorgalmasan végzi, számíthat a sportegysület megértésére, visszaverekedheti magát a legjobbak közé.

Legutóbb olyan munkakörben dolgozott, hogy napközben pihenhetett valamiképp a körleten. Többedmagával volt a zárkában, amikor a táborfelelős benyitott hozzájuk és arra kérte őket: hozzák rendbe a körletet.

— Ha nem tudnád, mi pihenőben vagyunk — állt fel Rácz Ferenc.

— Akkor is rendet kell csinálnotok! — szolt a táborfelelős.

— Nem értem, hogy pihenőben vagyunk?! — lépett közelebb, de már fenyegetően a táborfelelőshöz Rácz.

A táborfelelős kötelességét teljesítette, amikor a zárkarend miatt Ráczékát figyelmeztette. Tudták ezt a zárka-

beliek is, köztük Rácz is, ám a fiatalember önértében érezte megsértve magát, amiért egy elítelt szólni ment neki. Szó szót követett és a magáról megfellekedett ökölvívó ütött. Súlyos testi sértést követett el. Újabb bűnvádi eljárás indult ellene, újabb szabadságvesztés-büntetést kapott, s a bíróság a korábbi börtönfokozatot szigorított börtönfokozatra változtatta, ami egyben azt is jelenti, hogy

minden feltételesből kizárta.

— De a mostani 20 napot nem a régebbi verekedésért kaptam — jegyeztük meg, amikor Ráczal beszélgettünk.

— Megint verekedtem. Olyan megjegyzéseket tett az egyik elítelt, amelyeket nem hagyhattam annyiban.

— S ennek a verekedésnek „csak” ez a 20 nap lesz a következménye?

— Még nem tudom.

Megmondtuk Rácznak, a 20 nap minden bizonnyal kevés lesz. A sértett látéleletet vetett, ami azt jelenti, feljelentést szándékozik tenni, ha pedig az okozott sérülés 8 napon túl gyógyul — márpedig ez valószínű —, akkor várhatja az újabb bűnvádi eljárást.

A szegyetlenjes sorozatnak tehát még nincs vége

Hallott már arról, hogyan kell, hogyan illik viselkednie egy sportembernek?

— Igen — és Rácz említett is egy-két „szempontot”; úgy éreztük azonban, az öklét szívesebben fitogtatja. Nem is lehet kellemes érzés arról beszélni, hogyan kellene viselkednie annak a sportembernek, aki képtelen az általa elmondottak szerint élni. Arról sem beszélt, hogy megcsillantották előtte az újakezdés lehetőségét, ha emberhez méltóan viselkedik. Azonban Rácz Ferenc mindent eldobott magától, amikor újra és újra bűncselekményt követett el. Rácz Ferenc ezúttal önmagát ütötte ki... — ko —

A SZOMBATHELYI KONFEKCIÓÜZEMENBEN

Jutalmazás elvben és gyakorlatban...

SZOMBATHELYEN a műszaki vezetővel beszélgettünk az elítéltek munkateljesítményének értékeléséről, jutalmazásuk elvéről és gyakorlatáról. A műszaki vezető a következőket mondta:

— 1971 első hónapjaiban a múlt év utolsó negyedének értékelését végeztük. Az elítéltek munkájának értékelése két fő szempont szerint történt: az általános munkavégzés és az általános magatartás alapján. A teljesítményt mennyiségi és minőségi vonatkozásban vizsgálták. Ezzel egyidőben a nevelési szolgálat is adott véleményt a körleten tanúsított magatartásról. Ezután terjesztették fel a parancsnokhoz azokat, akik érdemessé váltak a jutalmazásra.

— Az elítéltek szélesebb körű jutalmazásának lehetőségét biztosítja az, hogy negyedévenként 25—30 ember úgynevezett célfeladatokat is kap. A célfeladatokkal párhuzamosan negyedéves munkaverseny is szolgálja az elítéltek jobb munkára való serkentését. A munkaverseny-kirásban bizonyos feltételeket rögzítettünk. Ezeknek a teljesítése a szabályzatban előírt többletkezelvényekben való részesülést jelent. A munkaverseny-kirás ilyen feltételeket tartalmaz: Bizonyos százalékot feltétlenül el kell érni; a követelmény teljesítése esetén a kapható kedvezmény például soron kívüli levél, vagy beszélni, szóbeli dicséret stb. A kapható jutalmak körét, illetve skáláját negyedévenként változtatjuk. — Csak érdekességként jegyzem meg, hogy volt olyan elítelt, aki a végzett munkája alapján kiskorú gyermekét is fogadhatta jutalmul. Ez természetesen rendkívüli jutalomnak számít.

— Az értékelés egységessége és következetessége jellemző, hogy volt elítelt, aki egyetlen munkateljesítményt produkált ugyan, de a körleten nem viselkedett a szabályoknak megfelelően, ezért el-esett a jutalomtól.

A JUTALMAZÁSOKNÁL arra törekednek, hogy az személyre szabott és differenciált legyen. Erre jellemző, hogy egyes kisebb súlyú feγγelmi vétségek esetén a parancsnok

megvizsgálja az egyéb körülményeket is és esetleg olyan döntést hoz, hogy az elítelt csökkentett mértékben, de jutalmat kaphat. A múlt év utolsó negyedében ilyen volt Szekeres Ferenc esete.

— Az elítéltek jó munkavégzésére, illetve munkához való viszonyára jellemző, hogy a szombathelyi konfekcióüzemben mind az elmúlt év utolsó negyedének, mind pedig az elmúlt esztendőnek összes tervmutatóit túlteljesítették.

A nevelési szolgálat vezetőjének és az üzemvezetőnek a javaslatára beszélgettünk néhány jutalmazott elítélttel, valamint olyanokkal is, akik a jutalmazástól elestek. A jók közé tartozik Tóth János, akinek a teljesítménye 1967-től fokozatosan és egyenletesen nőtt. Saját megállapítása szerint saját sajnos csak itt dolgozik jól. Kint a szabad életben néha nem is dolgozik. Furcsa ez a mentalitás, de nem egyedülálló az ilyen ember. Börtönbeli keresményével segíti testvérét és kislányát. 10 000 forintot küldött haza. Az elítelt társakra vonatkozóan csak annyi volt a megjegyzése: „Mindenki úgy dolgozjon, mint én és úgy viselkedjen mint én.” Házkötő József is a jobbak közé tartozik, de egy üzemi probléma miatt megfenyítettek és emiatt a körleten sem viselkedett kellő higgadsággal.

Kovács János viszont az elmúlt esztendő utolsó negyedében bizony nem az elsők közé tartozott. A műhelyvezető véleménye szerint teljesít-

ménye minden negyedében változik, de az elmúlt időszakban a túlzott önértékeskedés kihatott munkájára mind mennyiségi, mind minőségi vonatkozásban. Önmagát túl sokra becsüli és olyan kérdések járnak az eszébe, miért nem lehet meős. Többször kijelentette, hogy az elítélteknek meg kellene becsülniük egymást, de előjárói szerint ezt az elvet elsősorban neki kellene megvalósítani.

Szegfű József fiatalember, az értékelési időszakot megelőzően jól dolgozott. Az elmúlt év utolsó negyedében viszont egyik elítelt társa rossz hatása alá került, munkája nem volt megfelelő, ezért el-esett a jutalomtól. Az 1971. év első hónapjaiban viszont újra kifogástalanul dolgozik.

A MŰHELYVEZETŐ irodájából kilépve végigmentünk a surrogó gépek és a munkák fölé hajló elítéltek között. A műhelyvezető még megemlítt néhány embert, akik a jól dolgozók közé tartoznak és akik a jutalmazottak között szerepelnek. Hosszú volna felsorolni mindegyikük nevét. Búcsúzóul annyit fűzött az előzőekhez, hogy az elítéltek nagy többsége rendszeresen dolgozik, jó magatartást tanúsít mind a munkateremben, mind pedig a körleten. Így a jutalmazások mércéjét egyre magasabbra emelhetik. Sokkal több az olyan elítelt, akit jutalmazásra terjeszthetnek fel, mint az olyan, akit fenyíteni kell és ez a tény mind a felügyelet, mind pedig az elítéltek megelégedésére szolgál.

S. Gy.

Egy kis névsorolvasás...

... úgy mint: Tóth Sándor, Szakállas Jenő, Bólya Ferenc, Kovács Kálmán, Sorok Miklós, Kovács Mihály, Ébner József. Ahogy a feγγelmi lapokat nézzük, megint szépen együtt van a társaság. Hamarosan kiderül az is, hogy a „húsnaposok” szinte kivétel nélkül munkamegtagadást kaptak a szigorú feγγelmi vétségre vonást.

Mindenkit nem látogatunk meg személyesen, egyikkel-másikkal azonban találkoztunk. Maga az a tény, hogy sok a munkamegtagadó, önmagában is elgondolkoztató. Még szembetűnőbb az, hogy az említettek kivétel nélkül munkabíró emberek, s aggasztó, hogy szabadon engedik zuhanni magukat a lejtőn, eldobva mindent, ami pedig nagyon fontos volna az ember számára: az otthon, a gyereket, mindenkit, akitől most vagy később segítséget kaphatnának ahhoz, hogy életük rendeződjék. Kovács Mihály magatartásából úgy tűnt, hogy nem nagyon törődik a húsz nappal. Pedig ha valakinek, akkor neki sok mindenen el kellene gondolkoznia. — Nehéz csend telepedett közénk, amikor elmondta, hogy hat gyermeke van.

— Ki neveli most a gyerekeket?

— A feleségem.

— Jól vannak? Mármint a gyerekek és a felesége?...

— Úgy tudom, nem egészen.

— Mint hatgyermekes apa, mit szólsz ahhoz, hogy ilyen körülmények között találkozzunk?

— Mit szólhatnék?

— Gyermekeket kötelezettség elmulasztásáért is ka-

feltenni. De azt hiszem, igen. Házasságuk harmadik esztendejében kitört a világháború. Apámat elvitték és csak hat év múlva jött haza. Anyám hűségesen várta. Bátyám 1914-ben született. Kéthónapos volt, mikor apám elment és ügy-szólván anyám tartotta az otthon maradt öttagú családot. Anyám volt egyedül a kenyérgyártó; ekkor húszéves volt. Jobb módú házakhoz járt mosni és takarítani. Így várta apámat, aki 1920 januárjában megérkezett. Sajnos, két héttel később, mint ahogy édes-anya, nagyapámat eltemették. Szegény öreg nem érthette meg, hogy egyetlen fiát viszontlása, akit annyira várt haza. Tüdőgyulladásra kapott, mert a hideg istállóban aludt, ahol jószág sem volt, hogy párájával melegítse. A szobában már nem volt hely számára, ott sokan voltunk, és úgy érezte, hogy útban van a többieknek. Nagyon hideg tél volt akkor decemberben, a rosszul táplált, idős ember megfázott, orvosra nem telt és pár nap alatt meghalt. Erre a szomorú eseményre érkezett meg apám hat évi távollét után.

I MÉRŐSEINK SZORGALMAS, tisztességes embernek ismerték az egész családot, részvételt voltak apám iránt. Egy öregedő szomszéd fuvaros felajánlotta, hogy hiteltelbe odaadja neki a lovát és kocsiját, kezdjen azzal fuvarozni. Apám kapott az ajánlaton. Jó kereseti lehetőségnek látszott. Akkor kezdtek építeni a győr-hegyeshalmi főútvonalat. Itt állandó munkára számíthatott, nyugodtan vállalta a hitelt.

Megkezdődött a még több munka, lemondás, főképp anyám részéről. Most nemcsak a létfenntartásért küzdöttek, hanem a tartozás miatt.

HÁT EBBE A CSALÁDBA születtem egy fagyos, zord januári, vagy februári hajnalon. Nem véletlenül fogalmazok így. Hogy január 10-e, vagy február 10-e világrajveletem napja, valójában ma sem tudom. Az anyakönyvi kivonatomban szerint január 10-e, de anyám zoltáros könyvé-

ben, amelyben gyermekei születését feljegyezte, február 10-e van írva. A zoltáros-könyvön kívül más könyv nem volt a házban, anyámnak sem akadt más, ahova feljegyezte volna. Anyám szerint az anyakönyvbe rosszul van bejegyezve, mert apám részeg volt, amikor a község házában diktálta az adataimat, jóval később születésem után. Így hát a mai napig sem tudom, hogy a vízöntő, vagy a halak jegyében születtem-e, amelyből talán következtethettem volna, hogy szerencsés csillagzatomban-e.

Nádfedeles kis vályogházban jöttem a világra. Egy szobában volt, valamennyien ott laktunk. Apám rám sem nézett egyhetes koromig. Nem volt kíváncsi rám, inkább haragos. Ha már születtem is, legalább fiú lettem volna. — Mintha éreztem volna, hogy csak nyugtáknak jöttem a világra, nagyon jól viselkedtem — mint mondták —, sohasem sírtam. Így aztán megkedveltek, még pénzbe sem kerültem, mert az anyatej ingyen volt.

Anyám — ahogy manapság is mondani szokás —, könynyen esett át a szülésen. Már másnap reggel felkelt és rendbe tette a lakást. Pár nap múlva már dolgozni ment és jött a pénz is a házhoz, mint azelőtt. Az utépítésnél a földhordással apám keresete hosszabb ideig biztosítva volt, nyugodt, bizakodó volt a hangulat, hogy az adósságot hamarosan kifizetjük. Ez a viszonylagos nyugalom azonban nem tartott sokáig, mert a házigazda, Károly bácsi látta, hogy napról napra jön a pénz hozánk, viszonylag jobban élünk, mint apám hatéves katonáskodása alatt; felajánlotta, hogy vegyük meg a házat eltartásra. A felesége és ő már öregek, úgy sem soká élnek, se

gyerekük, se közeli rokonuk nincs, járjunk mi jól.

ANYÁM AZ ELSŐ PILLANATBAN nagy örömmel fogadta az ajánlatot. Az már tekintélyes dolog, ha az ember saját házában lakik. Aztán az egyszégre került a sor. Károly bácsiék kikötése az volt, hogy életük végéig gondoskodjunk étkezésükről, bizonyos összeget adjunk havonta, főleg dohánnyra az öregnek és haláluk után gondoskodjunk temetésükről. A temetési költségekkel kapcsolatban az volt aggasztó, hogy ha hirtelen halnának meg, honnan kerül elő a rengeteg pénz egyszerre, főleg olyan helyeken, ahol be sem ér a pénz a házba, már kiadják.

De anyám szerzési vágya, istenhite legyőzte a félelmet. Apám aggályoskodásával szemben kijelentette, úgyis kellene enni adni Károly bácsiéknek, hisz nem nézhetik, hogy egy konyhán főznek és azok éheznek. — „Majd az Isten megsegít” — érvelt anyám és ezzel el volt döntve a házvétel kérdése. Természetesen még több munkára volt szükség, hogy több jövedelem legyen a megnövekedett terhekhez, hisz gyűjteni kellett az öregek temetési költségére is. De anyámék vállalták, hisz már házuk is van, fogat is van az udvaron, már a jobb módú szomszédokkal egyenrangúnak érezték magukat.

Miután a lónak takarmányra, a nagy családnak kenyérré van szüksége, elhatározták, hogy feles, vagy harmados földet vállalnak. Az elgondolást tett követte. Néhány napon belül meg is volt az öt hold föld, harmados művelésre egy előregedett, gyermektelen házaspárról. T. K.

(Folytatása következik)

SPORT

Országos értekezletet tartottak labdarúgócsapatunk vezetői

A Sportszervezők szövetségében a labdarúgócsapat vezetői, illetve vezető szakemberei országos értekezletre gyűltek össze.

Dr. Terpitkó András, az MLSZ elnöke terjesztette elő a szövetség elnökségének beszámolóját. Megállapította, hogy labdarúgócsapatunk visszacsúszása már 1962-ben kezdődött és 1969 végén kulminált. Játékosaink technikai tudása megköpött, nem megfelelő a taktikai felkészültség, az edzések színvonala és intenzitása elmaradt a nemzetközi követelményektől. Emiatt főként a kemény, lendületes futballt játszó csapatokkal szemben alulmaradtunk. Az ifjúság nevelése leszűkült az UEFA-kerettel, illetve az utánpótlás-válogatottal való foglalkozásra. Az ifjakkal csak a nagy egyesületekben és a sportiskolákban foglalkoztak szisztematikusan. Az anyagi juttatásoknak nem volt ösztönző hatásuk, ugyanúgy dotálták azt a labdarúgót, aki fél szívvel játszott, mint azt, aki mindent megtett klubjáért. Az alsóbb osztályú csapatokban olyan kedvezményeket kaptak a játékosok, ami nem illette meg őket. Sok volt az illegális juttatás is.

Az MLSZ elnöke kijelentette, hogy nem véletlenül ingot meg a szurkolók bizalma a labdarúgásban. Akkortájt nem lehetett kitalálni, az eladott mérkőzések ügyét. Fegyelmi eljárás csak azért nem indulhatott, mert rosszul értelmezett egyesületi érdekből a becsületes játékosok, illetve vezetők nem leplezték le a visszaéléseket.

Az 1969-es évet követően megkezdődött az MLSZ új szervezési és nevelési, szakmai, szervezési és gazdasági téren megindult a munka.

Dr. Terpitkó András ismertette azokat a határozatokat, amelyeket a múlt évben, illetve idén hozott az MLSZ. Az átigazolási szabályzat módosítása, a játékosok és edzők státusának rendezése, a nevelési hozzájárulás jobb munkafeltételeket biztosít a kluboknak és kedves a játékosoknak, illetve edzőknek is, mert félreérthetetlenül tisztázza a jogokat és a kötelezettségeket.

Az MLSZ elnöksége úgy látja, hogy tavaly, illetve idén a felkészülésben mutatkozik javulás. Többet és nagyobb odaadással dolgoztak a játékosok, mint bármikor. Ennek az eredménye feltétlenül megmutatkozik majd a bajnokságban.

A válogatott csapattal részletesen foglalkozott az elnök. A feladatokat négy pontban foglalta össze: 1. az Európa-bajnokságon az idén ki kell vívni a csoportfőlétséget és jövőre is megfelelően kell szerepelni ezen a tornán; 2. az olimpiai válogatottól azt várja az MLSZ, hogy Münchenben is megvédjék első helyét; 3. úgy kell felkészülni az 1974. évi VB-re, hogy a magyar válogatott mind a selejtezők, mind pedig a 16-os döntő során valamit visszacsúszás nélkül elvezessen nemzetközi tekintélyből; 4. fontos feladat a helytállás a nemzetközi barátságos mérkőzéseken, mert ez is lehetőséget ad a megtépzott tekintély helyreállítására.

Az MLSZ elnöke ismétlen hangsúlyozta, hogy rendkívül fontosak a klubcsapatok nemzetközi tornái, de a válogatott érdeke az első.

A beszámoló vitát követően, amelynek során felszólalt dr. Beckl Sándor, az MTSZ elnöke és Hoffer József szövetségi kapitány is.

MÉRLEG

Olykor két tatabányai védő őrizte Albertet.

A labdarúgó-premier néhány mérkőzése az időjárást idézte: váratlan események borzolták a kedélyeket. Ha az ökölvívó csapatbajnokság szótárából kölcsönözünk kifejezéseket, akkor a Bp. Honvéd k. o.-val veszített Győrött; a bajnokjelölt újpestiek Salgótarjánban még az sem segítette, hogy gyakran kettős fedezékbe vonultak; a Vasassal nem volt azonos süllycsoporthoz a SZEOL, az FTC pedig akkor támadta, rohamozta ellenfelét, amikor kedve tartotta.

A 16. forduló nyolc mérkőzésén 40 ezer néző volt. Tüőszérű a válogatott keret kijelölése. Természetes, hogy már az első fordulón a szokottnál is kritikusabb szemmel vizsgálták a játékosok formáját a szakemberek és a szurkolók. Az Ú. Dózsa játékosai közül Bene egyetlen góljával vetette magát észre, míg Fazekas kellemetlen sérülése után, kissé visszafogottan játszott, védelmükben az újonc Juhász, a számára szokatlan poszton is helytállt. Nagy érdeklődés előzte meg Szűcs és Kelemen visszatérését; mindketten elmaradtak a várakozástól.

A ferencvárosiak közül Páncsicsnak nem sok dolga akadt, néhány közbelépésével azonban igazolta, hogy mindig lehet számítani rá, a téli alapozás során sokat fogadkozott Albert („Majd megmutatom, hogy mire vagyok képes, s megpályázom a válogatottságot”), kimagaslóan játszott, elemében volt.

A szezonnyitón a talajjal is meg kellett küzdeni. A csapatok dicseretére mondhatjuk, sportszerűen és keményen, határozottan játszottak. Mindössze egy 11-est kellett ítélni a fordulón. Ezt a 301. bajnoki mérkőzést játszó Novák értékesítette.

A „mesterlövészek” között, az öttagú élbolyban egyedül Bene rúgott gólt. A lista: Bene 17, Kozma 14, Juhász 11, Branikovits 10, Dunai II 9.

Négy együttes játéka volt esemény. A Ferencváros, a Vasas, a Győr és a Salgótarján megfelelő kondícióban, időnként (különösen a pályák állapotához képest) technikailag is kifogástalanul játszott. Biztatónak mondható tehát a nyitány és éppen ezért — ha az időjárás is megengedi — nyilván a mostaninál nagyobb érdeklődés övezi majd a következő forduló.

Rába—Bp. Honvéd 3:0 (1:0)

Rába: Földes — Keglóvich, Orbán, Izsák, Pozsgai, Kiss, Stolcz, Horváth I., Somogyi, Horváth II, Korsós.

Bp. Honvéd: Bicskei — Kelemen (Tajti, 59. p.), Ruzsinszki, Marosi — Komora, Szűcs — Pusztai, Tóth, Pintér, Kozma, Csepregi (Fehérvári, 58. p.).

MTK—Csepel 1:1 (0:0)

MTK: Hajdú — Török, Dunai, Rab — Csetényi, Strasser — Koritár, Sárközi, Becsel, Szurómi, Kunszt.

Csepel: Fatér — Vellai, Mol-

nár, Hunyadi — Faludi, Kandi, Major (Kalmár, 46. p.), Rottenbiller, Takács, Gulyás, Csordás.

Ferencváros—Tatabánya 3:0
Ferencváros: Géczli — Novák, Páncsics, Bálint, Vépi — Juhász, Rákosi — Szóke (Kü, 46. p., Horváth A, 79.), Albert, Branikovits, Mucha.

Tatabánya: Rothermel — Horváth L., Kovács I., Laczkó, Kovácshegyi — Kovács II, Horváth F. — Szabó, Takács, Tóth, Hernádi (Arany, 54.).

Szombathely—Pécs 0:0
Szombathely: Szarka — Szántai, Pék, Balogh (Gyarmati, 78. p.) — Halmosi, Kulcsár — Szabó, Farkas, Király (Gangli, 46. p.), Rátkai, Iszak I.

Pécs: Rapp — Hernádi, Maurer, Konrád, Kincses II — Kocsis, Köves — Bérczesi, Máté, Tóth, Daka (Rónai, 60. p.).

Vasas—SZEOL 5:0.
Vasas: Tamás — Fábrián, Menczel, Mészöly, Ihász — Nelli, Vidáts — Puskás, Farkas, Ladinszky, Tóth.

Szeged: Gilicze — Várhelyi III, Vass, Magyar, Kerekes — Bánfalvi, Dávid — Josa, Pók, Ruttikai (Berkes 31. p.), Vörös.

Salgótarján—Újpesti Dózsa 2:1
Salgótarján: Szóke — Kmetty — Szalal, Gece, Horváth, Verity — Répás, Básti, Kriskó, Kajdi, Jeck.

Ú. Dózsa: Szentmihályi — Noskó, Juhász, Horváth, Bánkúti — Dunal III, (Tóth A. 75. p.), Zámbo, Fazekas, Bene, Dunal II, Nagy L.

Videoton—Dunaújváros 1:1.
Videoton: Szabó — Posch, Kovács, Nagy III, Fejes — Borsányi (Bodnár), Burka — Wollek, Nagy II, Karsai, Szalmási.

Dunaújváros: Papp — Formaggini, Fajt, Nagy E., Ruppert — Boromissza (Somogyi, 46. p.), Somogyvári — Simon (Cseh, 78. p.), Nagy F., Mártaha, Kovács.

Komló—Diósgyőr 1:0.
Komló: Erdős — Kótai, Kovács, Makrai, Csordás I. — Horváth. Solymosi (Mohácsai 56. p.) Földi (Egri 56. p.), Bordács, Juhász, Orsó.

Diósgyőr: Bencze — Kovács, Salamon, Hajos, Kolláth — Gál, Horváth, Sikora — Fekete, Gass (Csuhány 68. p.), Vass.

1. Ú. Dózsa	16	9	4	34:18	30
2. Vasas	16	11	4	40:14	29
3. FTC	16	8	4	25:13	28
4. MTK	16	6	8	28:20	27
5. Bp. Honvéd	16	8	3	29:18	26
6. Csepel	16	4	8	16:17	22
7. Pécs	16	4	8	17:16	21
8. Diósgyőr	16	6	4	17:29	21
9. Salgótarján	16	7	4	27:25	20
10. Tatabánya	16	6	3	22:21	19
11. Videoton	16	4	8	13:16	19
12. Rába ETO	16	7	2	17:20	17
13. Szombath.	16	5	4	22:29	17
14. Komló	16	4	8	18:28	14
15. Dunaújv.	16	2	11	13:35	11
16. SZEOL	16	2	12	9:39	7

NB I/B

Bp. Spartacus—G.—MÁVAG	1:1
Szállitók—Kecskemét	1:2
BKV Előre—Várpalota	1:0
Szolnoki MTE—Ózd	2:0
Békéscsaba—Szf. MÁV	2:1
Oroszlány—MÁV DAC	2:0
Pécsi B.—Zalaeg. TE	2:0
Eger—VM Egyetértés	0:0
Debreceni VSC—BVSC	4:1

1. Egyetértés	18	11	7	26:6	37
2. Eger	18	9	6	26:12	29
3. Oroszlány	18	8	4	26:19	27
4. MÁV DAC	18	9	3	19:13	27
5. Kecskemét	18	7	5	19:17	25
6. Bp. Spartacus	18	5	6	16:24	25
7. P. Bányász	18	5	6	16:24	25
8. Békéscsaba	18	7	4	21:18	24
9. Szállitók	18	4	8	16:23	23
10. Zalaeg. TE	18	6	7	23:21	22
11. G.—MÁVAG	18	6	6	20:21	21
12. DVSC	18	7	6	20:19	21
13. Szf. MÁV	18	5	6	13:20	20
14. ZMTE	18	5	8	17:24	19
15. BVSC	18	6	5	25:31	18
16. Ózd	18	6	9	18:26	18
17. Debreceni	18	3	8	16:18	15
18. BKV Előre	18	4	10	8:19	15

Közepes eredmények a főpróbán

Kijelölték az atlétikai EB-csapatot

A magyar atlétika legeredményesebb ága pillanatnyilag a férfi és a női magasugrás. Kelemen, Major, Tihanyi, Komka és Rudolf a világ legjobbjai közé tartoznak, s mögöttük számos tehetséges fiatal bontogatója szárnyait. A szakemberek a II. fedettpályás atlétikai Európa bajnokságon is a magasugróktól várják a legeredményesebb szereplést.

Az EB-re készülő ugrók — a hazai élgárdával együtt — a Játékszervezők szövetség főpróbát tartottak, a női és férfi magasugrók közül a rúdugrók is pályára léptek. Könnyebb sérülése miatt hiányzott az indulók közül Komka Magdolna, Tihanyi József és Gagyi Imre. Mindhárom számban közepes eredmények születtek.

Női magasugrás: 1. Rudolf (MAFC) 170 cm, 2. Márai (MAFC) 164 cm, 3. Katona (Vasas) 164 cm.

Férfi magasugrás: 1. Major (Bp. Honvéd) 208 cm, 2. Kelemen (TFSE) 208 cm, 3. Szepest (BEAC) 200 cm.
Rúdugrás: 1. Anderle (Ú. Dózsa) 450 cm, 2. Schulek (Vasas) 450 cm, 3. Szombics (Bp. Honvéd) 440 cm.

Pénteken délután kijelölték a II. fedettpályás atlétikai Európa-bajnokságra utazó magyar csapatot. A magyar színéket Szófiában hét női versenyző és hat férfiatléta képviseli.

Férfiak: Gagyi Endre (Vasas) rúdugrás, Czifira Zoltán (Bp. Honvéd) hármasugrás, Kalocsai Henrik (Bp. Honvéd) hármasugrás, vagy távolugrás, Major István (Bp. Honvéd) magasugrás, Meeser Lajos (Salgótarján/Bányász) 3000 méter.

Nők: Balogh Györgyi (Vasas) 60 m, Nemesházi Markó Margit (Vasas) 80 m, Kulcsár Magda (Vasas) 800 m, Komka Magdolna (Salgótarján) Kohász SE) magas, Rudolf Erika (MAFC) magas, Balogh Katalin (Zalaegerszegi TE) 60 m gát, Veres Éva (Debreceni EAC) súlylökés.

Miért zárták ki Kisnémetet és Rapcsákat?

Néhány nappal ezelőtt került nyilvánosságra, hogy Kisnémet Zoltán és Rapcsák Mihályt kizárták a madridi Európa-bajnokságra készülő ökölvívó-válogatott keretből. Mi volt a kizárás oka?

A kérdésre Papp László mesteredző így válaszolt:

— A két fiatal, tehetséges versenyzőtől fegyelmezetlenség miatt kellett megválnunk. Egyikük sem követett el valamilyen kirívóan súlyos vétéséget, de ha eltűrnék bármiféle fegyelmezetlenséget, gátolnánk a munkát, felbolygatnánk a rendet. Rapcsákot azért kellett kizárunk, mert Adler edző utasítása ellenére a könnyebb levezető edzés helyett erősítő gyakorlatokat végzett. Az edzőtáborban mindenkinek azt a munkát kell csinálnia, amit számára előírnak. Rapcsák önállósított

magát és ez nem engedhető meg. Kisnémettel az volt a baj, hogy egyik délután engedély nélkül elment az edzőtáborból és csak késő éjszaka tért vissza. Távolmaradását azzal magyarázta, hogy a fizetését vitte haza.

— Amikor ökölvívásunk végre feljövőben van, és készülünk az EB-re, nem engedhetünk meg semmilyen kilengést. Ezt kívánja a versenyzők érdeke is. Kisnémet tagja lett volna a madridi csapatnak. A jövőben bizonyára megmondolja, érdemes-e fegyelmeztetnünk.

Papp László elmondta, hogy a két ökölvívót csupán az EB-keretből zárták ki. Az Európa-bajnokságot követően mindketten visszakérülhetnek a legjobbak közé — ha becsületesen dolgoznak és magatartásuk is megfelelő.

ALBERT ÉS BENE JASIN BÚCSÚJÁTÉKÁN

A Szovjetunió Labdarúgó Szövetsége közölte annak a 21 labdarúgónak névsorát, akiket Lev Jasin, a kitűnő szovjet kapus búcsújátéka alkalmából a Szovjetunió—Világválogatott mérkőzésre meghívott. A moszkvai mérkőzés résztvevői:

Kapusok: Jasin és Kavaszvili (mindkettő szovjet). Háttvédek: Schnellinger (NSZK), Moore (angol), Seszternyev (szovjet), Facchetti (olasz), Carlos Alberto (brazil). Középpályások: B. Charlton (angol), Beckenbauer és Overath (mindkettő NSZK), Mazzola (olasz). Csatárok: Lubanski (lengyel), Albert és Bene (magyar), Dzsjajcs (jugoszláv), Aszparuhov (bolgár), Eusebio (portugál), Pele és Jairzinho (brazil), Amancio (spanyol), Best (északi), Seeler (NSZK).

A mérkőzésre Herrera és Mitics készítik elő a játékosokat. A mérkőzés bíróját Glöcker (NDK) lesz, partjelző Bahramov és Latsev (mindkettő szovjet).

VÍVÁS

Ú. DÓZSA: HARMADIK HELY

Folytatódott a küzdelmek a női tör EK-ért. A magyar színéket képviselő Ú. Dózsa a legjobb nyolc közül a Torino legyőzésével az elődöntőbe jutott. Itt a Dinamo Moszkva együttesével került szembe, és 9:6 arányú vereséget szenvedett.

A másik ágon a román Steaua Bukarest együttese vívta ki a döntőbe jutást, majd a kitűnő román csapat szerelte meg az első helyet. Eredmények.

Negyeddöntő: Steaua Bukarest—Wiener SC 9:1, USAC Párizs—Kölner Fecht 8:7, Dinamo Moszkva—Fencing London 9:1, Ú. Dózsa—Torino 9:2.

Elődöntő: Dinamo Moszkva—Ú. Dózsa 9:6, Steaua Bukarest—USAC Párizs 9:1.

1-2. helyért: Steaua Bukarest—Dinamo Moszkva 9:7, 3-4. helyért: Ú. Dózsa—USAC Párizs 9:2.

Az 1971. női tör Európa Kupa végeredménye: 1. Steaua Bukarest, 2. Dinamo Moszkva, 3. Ú. Dózsa, 4. USAC Párizs.

RÖVIDEN

LONDONBAN magyar játékvezetői hármas. Március 9-én Zsolt bíráskodik az Arsenal—FC Köln EVK mérkőzésen, két társa pedig, Vízányó (a napokban kapta meg a FIFA elismerő-jelvényét) és Marton lesz.

Jerzy Kulej, a 30 éves korában visszavonult lengyel ökölvívó hamarosan egy ünnepség keretében visszatér a szoritóba. S bár a ringben nem ünnepelni szoktak, egy népszerű olimpiai bajnoknak ez sem lesz szokatlan...

KEZILABDA. A Játékszervezők szövetsége az FTC női csapata EK negyeddöntő mérkőzésén 14:7 (7:3) arányban legyőzte a H. G. Koppenhágén együttesét.

Az idén esedékes Amerika—Európa kontinenek közötti válogatott atlétikai viadal lebonyolítását eddig egyetlen egyesületi államokból város sem vállalta. Most arról van szó, hogy Torontóban kerül majd sor az érdekesnek ígérkező versenyre.

ÖKÖLVÍVÁS. Csapatbajnoki mérkőzésen a Sportszervezők szövetség Ú. Dózsa 12:10 arányban győzött a Bp. Építők Fémmunkás ellen.

„Mexikó előtt sem készültem olyan erőtlenül, mint az idén — mondja Zsvítzky Gyula kalapácsvető olimpiai bajnok. — Naponta kétszer edzek, s a speciális erősítő gyakorlatoknál 70-ről 80 kilóra növeltem a súlyt. Biztos, hogy ebben az évben közel kerülök a régi csúcsformához. A fűcél München.” Zsvítzky Gyula, aki a napokban volt 34 éves, Kapocs Lajos az új edzője, ugyanis Csermák József elfoglaltsága miatt nem vállalta a Tapolca—Budapest utazásokat.

Örkös világranglistát állítottak össze a súlyemelősportban, s a kategóriák a szovjet erős embereket főként mutatják. Hat súlycsoportban vezetik a ranglistát, a többi első helyen a japán Miyake, a lengyel Baszanowski és Földi Imre osztozik.

A Nemzetközi Úttusa Szövetség elhatározta, hogy a kora ősszel Amerikában sorra kerülő világbajnokságra összegyűjt a kontinensről a válogatott csapatokat és különgep indul — 40 százalékos kedvezményrel — a tengeren.

ATLETIKA. Hatszázötven versenyző áll rajthoz a Csepel idényi nyitó mezt futóversenyén. A férfiaknál Salpa (Komló), a nőknél Zsillák (Békéscsaba) győzött. A Rausch István emléktornán Orbán (Bp. Spartacus) nyerte. Kieiben, az NSZK fedettpályás bajnokságán Rosendahl 668 cm-rel nyerte a női távolugrást. Ez a világ legjobb fedettpályás eredménye.

A nagoyai asztalitenisz VB előtt

Barátságos mérkőzések — ellátásért

Az asztalitenisz világbajnokság előtt a magyar válogatott nemzetközi versenyrozaata befejeződött. A március 20-i elutazásig már csak kupatalálkozó és bajnoki mérkőzések maradtak hátra. Az utolsó három hetet Tatán töltik a magyar versenyzők, ahol tovább csiszolják versenyzőink játékukat, hogy Nagoyában mindenki a legjobb formában szerepeljen.

A csapat utazási menürendje elkészült. Az utóbbi évek legköltségesebb világbajnokságára indulnak válogatottunk tagjai. A nagy távolság miatt igen drágák a repülőjegyek, s a csaknem háromhetes világbajnoki részvétel komoly áldozatvállalást jelent.

A japán rendezők a szokásoknak megfelelően, csak a versenyek előtti naptól a befejezést követő napig kötelesek fizetni a résztvevők szállását és ellátását. A csapatnak viszont már előtt Nagoyában kell tartózkodnia, hogy szervezete az időeltolódáshoz és a klímaváltozáshoz átálljon, és megszokják a versenyek színhelyét. Ezért a vendéglátáson kívül önellátóknak is kell lenniük.

Szerencsés megoldás folytán ez azonban nem jelent költségtebbletet, mert Nagoya közelében sikerült néhány barátságos találkozó, edzőmérkőzést lekötni japán csapatokkal, és így a vendéglátók fizet-

tik a magyar csapat különkiadásait.

Nagoyában, a március 28-án kezdődő asztalitenisz világbajnokságon résztvevő 41 ország között ott lesz a Kínai Népköztársaság válogatottja is. A népi Kína újbóli világbajnoki szereplésének azonban nem nagyon örülnek Japánban a jobboldali körök és egyesek még attól sem riadtak vissza, hogy megpróbálják zsarolni a japán szövetséget.

A Reuter hírugynökség jelentette, hogy a japán rendőrség vizsgálatot indított Toshitake Suridate 28 éves japán fiatalember ellen, aki 3000 dollárt követelt a VB rendezőitől. A zsaroló azzal fenyegette, hogy ha ezt az összeget nem kapja meg, akkor tüntetéseket rendeznek a kínai sportolók ellen.

Bár az egyre közeledő világbajnokság az asztaliteniszek idei legnagyobb eseménye, változatlanul megkülönböztetett érdeklődés kíséri Európában az egyes országok ligamérkőzéseit. Az 1970—71. évi Európa-liga mérkőzések közül már csak négy találkozó van hátra. Az eddigi versenyek alapján a táblázat így fest:

1. Magyarország	5	5	—	30:05	10
2. Svédország	5	4	1	25:10	8
3. Szovjetunió	4	3	1	16:12	6
4. Csehszlovákia	5	3	2	19:16	6
5. Anglia	6	2	4	21:21	4
6. NSZK	4	—	4	7:21	—
7. Ausztria	5	—	1	1:34	—

IVANOV

Csehov-dráma a Nemzeti Színházban

28 esztendő volt Csehov, amikor megírta — párhuzamosan az országos híret megteremtő A sztyepp című elbeszéléssel — Ivanov című drámáját. Valószínűleg bátyjának, a depresszióktól gyötört Nyikolaj Csehovnak (akkor már a beteljesülés küszöbére érkezett) drámai sorsa is ihlette őt. Nyikolaj Ivanov, a „felesleges ember”, a hamis látszatokba került, következetesen lázadó, egy önmagát felszámoló korszak jellegzetes fia alakjának megalkotására. Csehov azonban nemcsak szűkebb családját életéből vonta ki modelljeit: ő már 28 éves korában igazi művész volt, aki rokonságban állt minden emberi vonatkozással és helyzettel. És ha az „Ivanov” talán még nem is olyan színpadi csúcsteljesítmény, mint a későbbi „Cseresznyés kert”, vagy a „Három nővér”, már e műben is benne van a nagy orosz írónak az a képessége, hogy egy konkrét társadalom konkrét légrétegét (a csüggesztő cári világ minden felszámolását nehezítő atmoszféráját) érzékeltetve, általános emberi kérdéseket is megfogalmaz. Az „Ivanov” esetében a bűntudat okozta következetlenséget és a következetlenség fokozta újabb bűntudatot.

Elbert János kitűnő fordítója és Marton Endre igen érdekes rendezése segítségével Bessenyei Ferenc egyszerre tudta megjelentetni a múlt század 80-as éveinek cári világát, az orosz értelmiség egy sajátos típusát és azt az „ivanovizmus”-t, amelynek ma is vannak példái, megnyilatkozásai a világ minden táján. Lélektani remek ez az alakítás, amelyhez jó „előiskola” volt — példaként — Németh László „Széchenyi”-je is. Bessenyei Ferenc — anélkül, hogy elvesztette volna régebbi szereplésének erejét, jó értelemben vett robusztusságát — új, intellektuális színekkel gazdagította színészi művészetét. Csak dicsérhetjük azonban

Bessenyei Ferenc és Moór Marianna az „Ivanov”-ban

Avar Istvánt is, aki az ordenáré és „vagány”, mégsem teljesen antipatikus Borkin intézőben a cári világ egy szintén jellegzetes típusát formálta meg. Tetszett Máthé Erzi, mint egy bizonyos mértékig még Osztrovszkij-figura, de annál ugyancsak már többet is adó, fürgé öregasszonyként. Rajz János 62 éves korában házasságra kényszerült — ám, e kényszertől újra és újra visszariadó — tragikomikus, kopott grófja és főleg Agárdi Gábor, aki az öreg „Pápa” Lebegyev alakjában egyszerre érzékeltette az általa megszemélyesített alak szánandó provincializmusát, de patriarkális emberségét is. Váradai Hédi — Ivanov egykor nagy lelkesedéssel vállalt, de aztán tényleg érzett felesége nehéz szerepében — szép percei voltak, és Csernus Marianne is megajándékozta a nézőket egy női és orosz Harpagon szerepében, meggyőző pillanatokkal.

Kitagadás — mitagadás?

— Akar egy jó cikket írni?
— Hogyne!
— Akkor írja meg, hogy egy ember kitagadta a lányát.
— Miből? Van vagyona?
— Vagyona? Hát... Tanyája van! De az is az asszonya... Az ember téveszt.
— Akkor miből tagadta ki a lányát?
Falusi ismerőseim nem értik, hogy mit nem értek. Az jár a fejében, hogy mennyire megváltozott a kitagadás jelentése. Régen, ha valakit kitagadtak, egyértelműen azt jelentette: a szülők — valamilyen, nekik nem tetsző cselekedete miatt — kitiltották gyermeküket az örökösödésből. Tehát a kitagadás minden esetben anyagi eredetű volt, s anyagi következményével járt. Sőt! A közvélemény erkölcsileg is megbélyegezte a kitagadottat!
De ismerőseim szavából az tűnik ki, hogy most a kitagadó eljárásán habborodott fel a falu!
— Mit jelent ma az, hogy valakit kitagadnak?
A kérdésre nem kapok egyértelmű választ, helyette a szóbanforgó kitagadás történetét mondja el az egyik negyven körüli férfi:
D. József lánya férjhez ment egy zenészhez. Ez tulajdonképpen muzsikusz cigányt jelent. Bár a szomszéd faluban lakik, itt is ismerik; tudják róla, hogy középiskolát végzett, rendezett körülmények között él, „különbé háza van, mint a D. József tanyája”.
Valakinek eszébe jut egy újabb adalék:
— De nemcsak menyasszony lányát tagadta ki, hanem a kisebbiket is, mert titokban elment a nővére esküvőjére!
A kitagadás jelentése te-

hát: a lányok nem mehetnek többé látogatónba sem az apai házhoz, továbbá — nem kapnak bútort, stafirungot.
Szenzáció lenne még ma is, ha valakit kitagadnak?
Igen.
Mert nem akárcsak tagadta ki a lányát.
Egy idősebb, korábban középparasztnak számító asszony:
— Elfelejtette D. József, hogy mi volt azelőtt...
— Mi volt?
— Cseléd!
— De azt is mondja meg, hogy hol! — szól bele a negyvenes férfi.
A jelenlévők korábbi társadalmi helyzetük meglehetősen vegyes. Van köztük hajdani zsellér, napszámos, kisbirtokos, módos gazda leszármazottja, alkalmazott. Egyformán felháborodottan mondják el, hogy D. József, aki cselédként szolgált, gazdája elhunytával feleségül vette annak özvegyét. Gazda lett. Pontosabban: ő lett a gazda.
— Bezzeg a feleségét nem tagadta ki a családja, amikor hozzámént, ő meg így bánt el a lányával! — csóválta a fejét egy idős néni.
A további beszélgetésből aztán pontosan kiderül a felháborodás oka. A közgondolkodásba mélyen beépült jó néhány szocialista erkölcsi norma. Ilyen a vagyon és a származás körüli előítéletek lenézése. Meg az a természetes megnyilatkozás, hogy magasabb erkölcsi mércét tartanak az elé, aki alacsonyabb sorból származott — és a hajdani gőgösök gesztusával akar ma élni.
Lenéznek. Nevetségesnek, felháborítóknak tartják. Olyanok, ami újságba kívánczok. Sz. P.

NAPLÓMBÓL

Kezembe került öt évvel ezelőtt vezetett naplóm, mely szépen mutatja az akkor még 6 esztendő kislányom fejlődését. Ilyen kijelentéseivel lepett meg bennünket:

— Apu, amikor te kicsi voltál, fiú voltál, vagy még kislány?

— Anyukám, zárd rám az ajtót, nehogy véletlenül kiszökjek.

— Anyu, miért tesznek minden cseresznyébe magot, úgy is ki kell köpni.

— Anyu, vedd le a cipőmet, a jobb lábamon viszket a tenyerem.

— A fiúkat is a mamák szülik? Hát akkor minek van a papa?

— Apu, apu, jaj, megjötték a tűzoltók, hamarosan tűz lesz.

— Anyu, a kakas el tudja egészen felejtetni, hogy ő kakas és tud tojást tojni?

— Biztosan te szültél engem, anyu, mert ha apu szült volna, akkor lenne bajszom is.

És ma, pontosan 10 éves korában történt a házban a következő eset, amely aranybetűvel került be a naplómba: Feleségem elutazott alsó műfogort csináltatni magának. A délutáni vonattal meg is érkezett, szájában az új fogsorral. Én és a kislányom elé lép, s hogy kipróbálja a hatást, csillogó szemekkel kérdi:

— Nos, mit láttok rajtam valamit újat? Valami különös?

— Én és kislányom csak le-sünk, de én tudtam, hogy a műfogorára céloz.

— Ejnye — sürget az asszonykám — nincs rajtam semmi furcsa?

— Miért, mit kellene látni, mama? — kérdi a gyerek.

— Mit kellene, mit kellene, szóval semmit nem veszik észre rajtam?

Kislányom erre nagyot néz, elpirul, odaszalad, s zokogva borul az anyja nyakába:

— Nem baj, mama, majd felneveljük azt is.

D. G.

PILLANATKÉPEK

A VILÁG LEGGONOSZABB EMBERE

Novemberi alkonyat. N. N. hozzátartozója sirjánál áll az elhagyott temetőben. Hirtelen észreveszi, hogy a közelben új sírkövet állítottak. Kíváncsian elolvassa a feliratot. A szöveg így szól:

„Géza, most végre igazán csak az enyém vagy.”

N. N. végigsiet a sírok között, kirohan egy virágáruhoz és lélekszakadva igyekszik vissza — nehogy közben bezárják a temetőkaput — hidegben, ködben, lucokban, kezében nagy csokor virággal, az ismeretlen Géza sírjához. Ott elhelyezi a virágot. Csak azért, hogy ha a sírkövet állította legközelebb kijön — ne legyen olyan nyugodt.

RAVASZ FELESÉG

A feleség nyaralni utazik. — És ugye hú maradsz hozzám? — kérdi aggódva hitese urát.

— Micsoda kérdés ez, te csakis? — De ugye igazán, senki-vel... — De életem, hát hogyan képzeld.

A vonatból még búcsúintégetés, a férj hazarohan, elő a sötét ruháját és a szekerényből a most, névnapra kapott legszebb, legegységesebb fehér ingét. És az ingből cédu-la hullik ki: „Ugye, ugye te disznó, mégis találka mész.”

Erről jut eszembe...

Valamikor, így február közepén a színházak környéke hangos volt a kiugrástól. Számos új tehetség mutatkozott be új sikerrel! Ezek voltak a „kiugrások”. Manapság a kiugrások száma szinte elenyésző a „beugrások” mellett. Szinte nem múlik el nap anélkül, hogy valamelyik színházunkban, valamelyik főszerepben, valamelyik művésznünk hirtelen megbetegedése miatt más művésznünk hirtelen át ne vegye. Ez a „beugrás”. Persze, van amikor a beugró olyan sikert arat, hogy kiugrik! De ez a kiugrás rendszerint rövid életű, mert — mit tesz a véletlen —, alighogy a kiugrás híre elterjed, máris felröppen a hír: a megbetegedett művész, aki helyett beugrottak — visszaugrott, izé, visszalépett a szerepébe. A színházi néző pedig mit csinálhat? Lapozza előadás közben a műsorfüzetét és próbálja kisilabizálni a szereposztásból, hogy aznap este: kicsoda — micsoda?...

S ha már leírtam ezt a két szót, hogy „kicsoda-micsoda”, szabad legyen néhány sorban megemlítenem, mennyire meglepett a televízió népszerű sorozatának legutóbbi adásában a bájos játékvezetőnek egyik bejelentése. Nem is bejelentés volt ez, hanem meghívás. Meghívta a Rádiókabaré rendezőjét és két humoristáját, hogy a „Kicsoda-micsoda” legközelebbi előadásában vállalják el a versenyzők szerepét. A meghívás önmagában még nem lenne érdekes, de rögtön figyelemre-mértőbb akkor, ha megtud-

juk, hogy a Rádiókabaré műsorában a meghívott két humorista (a meghívott rendező rendezésében) szatirikus hangvételű tréfájával csipkedte meg a tévé „kicsoda-micsoda”-ját. Nomármost, a meghívás nem is burkolt célja az lehet, hogyha a meghívottak kiviccelték a „Kicsoda-micsodát”, akkor tessék, jöjjenek el ők maguk is és mutassák meg, hogy ők jobban tudják csinálni!

Erről az egészről nekem rögtön eszembe jutott egyik színészkollegám esete, aki az alábbi levelet írta lapunk kritikusanak:

„Ha olyan jól tudja, hogy kellene játszani, egyszer jöjjön fel a színpadra és játsszon maga!”

A kritikus röviden válaszolt:

„Egy rántottáról is tudok véleményt mondani, pedig még soha nem tojtam tojást!”

A tojáról viszont eszembe jut az egyik svéd képeslap tudósítása, amely arról ad hírt, hogy feltalálták a dohányzói tojásbontót! Állítólag napi három bonbon elfogyasztása után a legszenvedélyesebb dohányos sem kíván aznap cigarettát. Persze, a dohányzás kérdése ezzel még nincs megoldva. Amerikában, úgy tudom, a televíziós társaságok január elsejétől nem fogadtak el cigarettahirdetéseket. A cigarettagyárak viszont megduplázták újsághirdetéseiket, s terveztek olyan televízió felületre szerelhető kis állólampát is, amely cigarettadobozból nyúlik ki, és a televíziós készülék bekapcsolásával egyidejűleg hangulatos fényt ad.

A lámpácskát ingyen adják, ingyen felszerelik, és így egész adás alatt világít a készülék felett a dobozka, rajta a felirat: „Ezt szívod, ez a jó!”

A dohányzás ellen küzdők tehát büszkék lehetnek sikerükre: kiirtották a cigarettareklámt a tévéből. A dohánygyár reklámfőnöke is büszke lehet: odajuttatta a cigarettareklámt a tévére!

Erről eszembe jut Johnny Smith esete, akit sorozáson vizsgál az ezredorvos.

— Neve?

— Johnny Smith.

— Panasza?

— Nincs.

— Hátra arc!... Mélyen lahajolni!... Alkalmas!... Jöhét a következő.

Mire Johnny bánatosan az ezredorvosra néz.

— Ezt a szemembe is megmondhatta volna!

Persze, nem lehet mindig, mindent szembe mondani!

Erről eszembe jut az egykori vidéki színigazgató, aki feleségével sétált a dunántúli városka főtáncán. Sétá közben találkozott néhány színésznével, akik udvariasan köszöntek. Az igazgató barátságosan emelgetve kalapját, köszöngtetett vissza, miközben ezt mondta: „Köszönöm, szintén!” Felesége egy ideig hallgatta, majd férjéhez fordult: „Mit jelent ez? Mire felelsz, hiszen művészeid nem mondanak semmit!” A direktor bölcsen elmosolyodott: „De gondolnak, szívem, gondolnak!”

Erről eszembe jut... de ezt majd legközelebb!

R. R.

ÚJ KÖNYVEK

Dévényi Iván: KERNSTOK

„Forradalmár művész és forradalmár egyéniség!” Kernstok karakterének ezt a két fő vonását emeli ki és teszi tanulmányának alapjává Dévényi Iván. És éppen ez említi írását hitelessé és érdekessé, mert párhuzamosan bontja ki Kernstok Károly művészi és politikai lényének fejlődését.

S a kettő összefüggését, kölcsönhatását: a művekben és tettekben, az új formákban-színekben és a bátor felelősségvállalásban megnyilatkozó humanitást, forradalmiságot. Ez a nagyszerű élet kitűnően példázza — s Dévényi érdeme, hogy ez tanulmányából oly félreérthetetlenül kitetszik — hogy igaz művész nem fordíthat háttal korának, s hogy az indulatnak — amely a szabad véleménynyilvánítás és a tömeges jogok követelése mellett tör lándzsát — nemcsak a művekben, hanem a magatartáson keresztül is meg kell nyilvánulnia. Mint aho-

gyan Kernstok is vállalta Adyval, Bödősnivel s a többiekkel együtt a követelések hangos hirdetését, s a Tanácsköztársaság bukása után a száműzetést. Dévényi Iván — kitűnő könyvében — nyommon követi a kettős úton, a művészet és a forradalom útján Kernstokot, s műveinek avatott válogatásával dokumentálja pályafutásának minden jelentős állomását. Bemutatja a nagyszerű grafikus is, aki eljutott arra a csúcusra, ahol már csak néhány vonással fejezi ki maradéktalanul mondanivalójának, mesterségbeli tudásának teljes gazdagságát.

SZÍNHÁZ ÉS SZERELEM

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13											
16			17					18	19		
20			21					22	23		
24			25					26	27		28
			29					30	31		
32	33	34						35			36
37			38					39	40		41
42			43					44			45
46			47					48			49
49			50					51			52
			53					54			55
58	59	60						61	62		63
64			65					66			67
68			69					70			71
			72					73			74
			75					76			77

VIZSZINTES: 1. Milyen hasonlóság áll fenn egy jól menő színház és egy jó házasság között? (A válasz folytatását lásd a függ. 13. és a vízsz. 7. számú sorokban.) 7. A függ. 13. sz. sor folytatása. 13. India lakója. 14. Levár. 15. Becézett férjnév. 16. Forma. 17. Iparváros Afganisztánban a Harlud folyó mentén. 19. Megjelentet. 20. Jugosz-

láv város. 21. Vadász-kutya. 22. Piperkóc. 24. Gógicsélni kezd! 25. Szegélyezett. 27. Jögörög törzs. 28. Lotz Károly. 29. Törtszám. 30. Táplál. 32. Tüzel. 34. Halfajta. 35. Kegyetlenül rossz. 36. Római. 43. 37. Zongoraművész (István). 40. Újságíró, humorista (személynevének első betűjével). 41. Kérdés valaki személyét illetően. 42. Hajóépítésre

használt igen kemény fa, 43. Iskolázott. 45. Az „Enek a búzamezőkről” írója. 46. Káros. 47. Marokkó fővárosa. 48. Az elektromos kapacitás egysége. 49. Növény része. 51. Leesen. 52. Tarkarításnál letörölők. 53. Ljahaang. 54. Erdőtelepítés. 57. Mocsárgáz. 58. Keserv a visszája. 60. Fogoly. 61. Enyves. 63. Allóvíz. 64. Dél-norvé-

1971. március 27.

Korszerűsítik a főváros könnyűipari üzemait

Mit tesznek a budapesti textilruházati, bőr-, szőrme- és cipőipari üzemek a választék bővítéséért, a lakosság elvárásainak javításáért, a negyedik ötéves terv időszakában? — Erről számoltatta be legutóbbi ülésén a budapesti pártbizottság a Könyv- és Textilipari Minisztérium illetékeseit.

A tervek, a beruházási, felújítási programok azt ígérlik, hogy a következő öt évtizedben a főváros könnyűipari üzemait megfiatalodnak: több mint 4 és fél milliárd forintot fordítanak az elöregedett gépsorok beállítására. A hatalmas összegből a könnyűipar budapesti vállalatai elsősorban gyapjú- és műselyemtermeléseiket modernizálják, növelik. A Pamuttextilművek frottygyárának akut munkaerő-gondjait hivatott enyhíteni az az ötvenmillió forintos új automata gépsor, amelynek üzembe helyezésével a gyár termelését évi egymillió négyzetméterrel növelhetik. Jelentékeny fejlesztést terveznek a Magyar Posztógyárban is: a nagyszabású rekonstrukciós munkák eredményeként színes kelmékből évi mintegy másfél millió négyzetméteres többletermeléssel javíthatják

majd a ruhaanyag-választékot. Több mint 200 millió költséggel a fondát, a szövő-előkészítőt és a festő üzemrészeket fiatalítják meg.

Remélhető, hogy a következő esztendőben fokozatosan megszűnnek a harisnyaállítás zökkenői, és gazdagabb lesz a kínálat műszálal harisnyanadrágokból is.

Megújulás előtt állnak a textilruházati ipar budapesti üzemai is. A negyedik ötéves terv időszakában csaknem 400 millió forintot juttatnak a korszerűbb, termelékenyebb eljárások bevezetésére, új gépek munkába állítására. Főként a Május 1. Ruhagyár fejlesztési programja ígéretes: csaknem 60 millió forintot fordítanak az új előkészítő üzem tétő alá hozatalára, és világszínvonalon álló új berendezések vásárlására.

A budapesti bőr-, szőrme-cipőipari vállalatok korszerűsítésére 1975-ig mintegy 850 millió forintot juttat a könnyűipari tárca. A fejlesztési program érdekessége, hogy a bőrtalpu cipők aránya a termelésben meglehetősen alacsony; mindössze 15 százalékos lesz.

Fizetik a nyereséget az építőiparban

Az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium irányítása alá tartozó vállalatoknál jóváhagyták a mérlegeket. Az információs és ellenőrzési főosztály vezetője közölte, hogy a vállalatoknál megkezdtek az 1970. évi nyereségrészesedés kifizetését.

A főosztályvezető rámutatott, hogy az ÉVM 40 építőipari kivitelező vállalatánál a részesedési alap nem éri el az előző esztendit. A felhasználható összeg 10 millió forinttal kevesebb, s ezért a tavalyi 27 napi munkabéreknek megfelelő részesedés 18 napra csökkent.

— Ezt — noha 150 ezer-nél több dolgozót érint — még nem szabad negatívan értékelni, hanem meg kell vizsgálni azt is, hogyan alakult a dolgozók személyi jövedelme. A vállalatok ugyanis egyre jobban gazdálkodnak a bérral és évi közben a részesedés csökkentésénél kétszer nagyobb összeget fordítottak bérfejlesztésre. Számottevő előlegeket is kifizettek a részesedési alap terhére. Végeredményben az építőipar kivitelező vállalatainál a dolgozók személyi jövedelme jelentős mértékben nőtt tavaly.

Kiemelkedő eredményt ért el és két hónap munkabérnek

megfelelő részesedést fizethet dolgozóinak az Országos Szakipari Vállalat, valamint a Villanyszerelőipari Vállalat. A 22. számú Állami Építőipari Vállalat, a Közmű- és Mélyépítő, valamint a Gép- és Felvonószerelő Vállalat, továbbá a Hőtechnika és az Építőipari Gépesítő Vállalat dolgozói mintegy másfél havi bérnek megfelelő részesedésre számíthatnak. Ezzel szemben a Heves megyei Állami Építőipari Vállalat és a Budapesti Lakásépítő Vállalat sokat használ fel az év közben a részesedési alapról s valószínű, hogy most nem fizethetnek nyereséget.

A minisztérium felügyelete alá tartozó anyag- és szerkezetgyártó üzemek mérlege alapján szintén hasonló kép alakult ki. A felhasználható részesedési alap csökkent, ugyanakkor a bérfejlesztésre fordított összeg kétszerese volt az 1969. évinek. Az üzemek közül legtöbb nyereségrészesedést az Épületasztalosipari Vállalat, az Üvegipari Művek és az Építő Vegyipari Vállalat Gyártó Vállalat fizeti. Az anyagipari vállalatoknál a tavalyi munka után a nyereségrészesedés általában hatnyolc napos bér lesz.

Új szalámigyár, húsüzem és négy vágóhid épül

A negyedik ötéves terv végére az egy főre jutó évi húsfogyasztás, a tavalyi 58,9 kilóval szemben, eléri a 67 kilót. A húsipar termelése öt év alatt mintegy 40 százalékkal növekszik, az üzemek zsírból és zsírszalonnából öt év alatt mintegy 30 százalékkal adnak többet a fogyasztóknak.

Az előirányzat teljesítése részben a mezőgazdasági nagyüzemekben, a háztáji és egyéni gazdaságokon múlik; a terv előirányzata szerint ugyanis öt év alatt 25 százalékkal nő a vágóállat-termelés. A mezőgazdasági nagyüzemek 1975-ben a tavalyinál csaknem egyharmaddal több állatot vágnak majd.

A negyedik ötéves terv utolsó évében az ipar a tavalyinál 60 százalékkal több sertést, 30 százalékkal több juhot és 11 százalékkal több szarvasmarhát vásárol fel.

A kereskedelmi előrejelzések szerint több értékesebb, feldolgozott készítményre lesz majd szükség. Ennek megfe-

lelően 1975-ig több mint 50 százalékkal növelik a szalámigyártást, dobozos sonkából és úgynevezett száraz húsáruból is jóval többet adnak majd a kereskedelmnek.

Az ipar előtt álló feladatok jelentős műszaki fejlesztést követelnek; az iparág állóeszközei, főképpen épületei, elöregedtek. Azokban a megyékben, ahol az átlagosnál magasabb színvonalú az állattenyésztés, de a feldolgozó kapacitás elmarad a követelményektől — mint például Békés, Hajdú, Tolna és Csongrád — bővítik a helyi üzemeket, újabbakat építenek és így az állatok jó részét helyben vágják majd le.

Miskolcon új húsipari kombinát épül, a szegedi szalámigyár kapacitása évi 3600 tonnával bővül. Háromezer tonnával növelik a gyulai vágóhid és húsüzem teljesítményét. A tervidőszakban megkezdik a debreceni szalámigyár építését. Állami támogatással négy nagyobb vágóhid épül az országban.

3 perc gazdasági matematika

Tán szorongással töltött, nehéz matek-órák emléke teszi, hogy mindig kissé megriadok attól, ha egy újságikkben sok számot látok. Mégis megkockáztatom, hogy most, mikor amúgy is milliók számolgtatják, mennyi lesz a nyereségrészesedés, a szenttelen számok nyelvén elemezzem kissé a „népgazdasági matematika” talán legfontosabb alaptételét.

Az „első tétel” így fogalmazom: az egyén jövedelme a közösség termelési eredményeinek függvénye: az elosztani való ugyanis egyenes arányban növekszik azzal, amit megtermelünk. Hogyan bizonyítják ezt a számok?

A szocialista ipar 1970-ben már 7,4 százalékkal többet termelt, mint az előző évben. Ezen belül kiugró emelkedést: 7,7 százalékos mutató a korábbi évekig bágyadtan fejlődő könnyűipar. Nagy dicsekvésre ugyan még nincs oka, annyit azonban már elért, hogy tavaly megkurtíthatta a hiánycikkek listáját: a könnyűipari termékek közül ugyanis 19 százalékkal több jutott a belkereskedelmnek, mint 1969-ben, s eközben az export sem csökkent. A nyereség gyarapítása szempontjából kiemelkedő eredmény, hogy mindez nem a létszám, hanem a termelékenység növelésével történt: az állami ipar egy dolgozójára jutó termelés ugyanis egy év alatt 6,9 százalékkal, sőt a szövetkezeti iparban 12,2 százalékkal emelkedett.

A számok világosan kimutatják, mielőtt lett a nyereségrészesedés. Ennél az egyszerű összegnél is fontosabb azonban, hogy az egész éven át egyéni létalapunkat jelentő bérek emelkedése is a fenti közös eredmények függvénye. A szocialista iparban foglalkoztatott dolgozók átlagkeresete ugyanis tavaly 5,6 százalékkal volt több, mint tavalyelőtt. Az ipari munkások átlagos havi keresete 1914 forint-ról 2026 forintra növekedett egy év alatt, s egyes iparágakban ennél is nagyobb az emelkedés. Például a könnyűipariaké 1669-ről 1740 forintra, a kohászoké 2084-ről 2197-re, a bányászoké 2803-ról 2994 forintra emelkedett.

A számok még ma is szerény, de biztosított és szünet nélkül emelkedő életszínvonalról tanúskodnak. S bármily szentvelenek és szárazak is: annak az egyéves közös munkának a hevé, fáradságát, sikereit és kudarcait foglalják össze, amelynek csak egyik, nem is a legdúsabb gyümölcse a néhány nap múlva folyósított nyereségrészesedés. Ez pedig akkora, amekkora: ha sok, mi növeltük, ha kevés, a mi hibánkból az.

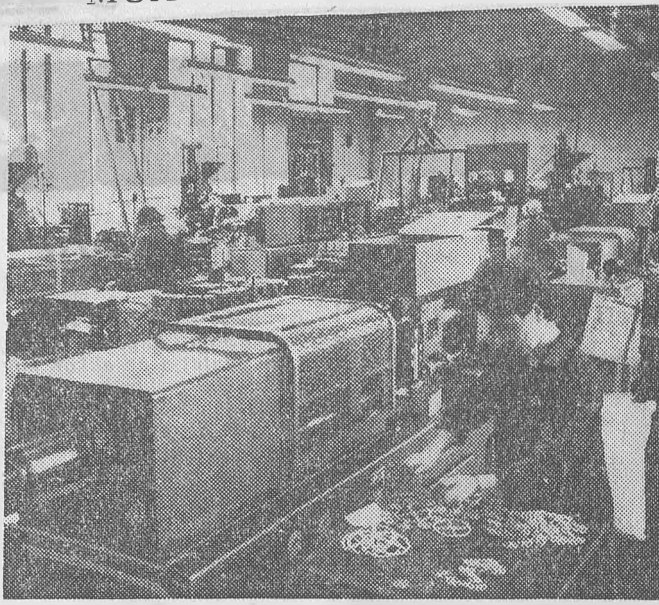
Jövőre még több lehet, ha idei terveinket a tavalyinál jobban, magasabb szinten teljesítjük.

1,1 millió tonna műtrágya a Szovjetunióból

A magyar-szovjet államközi megállapodás alapján kötött magánjogi szerződés értelmében a Szovjetunió több mint 1,1 millió tonna műtrágyát, és a magyarországi műtrágyagyártáshoz szükséges alapanyagokat szállít a Chemolimpexnek. Erkezik 140 ezer tonna szuperfoszfát, 100 ezer tonna amóniumnitrát, 325 ezer tonna kálisó, 104 ezer tonna pirit, nagy mennyiségű kén és a Kola-félszigetről 355 ezer tonna nyers foszfát. Ezek a vegyületek rendkívül fontosak mind a hazai mezőgazdasági, mind a műtrágyagyártó ipar számára. A nitrogén-, foszfor- és a káliumműtrágya-importhoz például 15 százalékat képezi a mezőgazdaságunk ez évben felhasználandó teljes műtrágyamennyiségének. A hazai foszforműtrágya-gyártáshoz felhasznált importhoz nyersfoszfátnak pedig 75 százalékát a Kola-félszigetről érkező nyersanyag biztosítja.

A 130. STARFIGHTER típusú gépe zuhant le a nyugat-német légierőnek, jelentik Bonnól. A pilóta és a navigátor életét veszítette a szerencsétlenségénél.

MŰANYAG AZ IPARBAN

A Mosonmagyaróvári Műanyagfeldolgozó és Kefegyártó Vállalat műanyag elemeket készít házfűtőknak. Az idén már 15 millió forint értékben készítenek műanyag csempéket és betonvasaknál használható műanyag támasztékokat. Hagyományos profiljukon kívül a következő években az építőipar számára jelentősen növelik a már jól bevált termékeik gyártását. Képünkön: fröccsöntő gépen készül a betonvas műanyag támaszték.

Egymilliárdért új acélöntőmű épül

A Dunai Vasműben folyamatos acélöntőmű építése kezdődött. A beruházás 1 milliárd forintot igényel, de gyorsan építik és 1972-ben készen lesz.

Az öntőrendszer teljesen automatikus lesz és még az acél útját is műszerek irányítják majd. Ugyancsak gépek állítják össze az acél „receptjét” is. Egy teljesen egyedi, korszerű berendezés pedig „vajként” vágja, darabolja fel a 200—1500 milliméter átmérőjű bugákat.

A beruházás kivitelezése után a lemeztermelés 30—40 százalékkal emelkedik, s ez jóképpen érezteti majd hatását fontos iparágainkban. Az építkezés folyik, és az idén már

a gépi szerelések is elkezdődnek.

A Dunai Vasmű folyamatos acélöntőműjének legnagyobb „gépi szencációja” azonban az a két szovjet gyártmányú óriás daru, amelyek a távoli Szibériából érkeztek, illetve érkeznek.

Az üzemi futódarunak nevezett egyik hatalmas szerkezet 32 méter magas és 280 tonnát képes egyszerre a magasba emelni. Egyébként az üzemben „zsiráfocskának” becézett daru súlya 600 tonna. Mint a vasműben elmondták, a szovjet daruk fülkéi légkondicionáltak, a kezelőknek minden kényelmet biztosítanak, hogy könnyen tudják munkájukat ellátni.

Kilencmilliárd forint értékű beruházás

9000 lakás Nógrád megye negyedik ötéves tervében

A Nógrád megyei Tanács ülésén megvitatta és jóváhagyta a megye negyedik ötéves tervét. Az a nagyszabású iparfejlesztési, iparfejlesztési tevékenység, amely a szénbányászat visszafelújításának ellensúlyozásaként a harmadik ötéves terv időszakában kezdődött meg Nógrádban, az új tervidőszakban még nagyobb lendülettel folytatódik.

A megye fejlesztési terve szerint 1971—75-ig, mintegy 9 milliárd forint értékű beruházást kell lebonyolítani, amelynek 50 százaléka szol-

gálja Nógrád iparának fejlesztését. Befejezik 14 közép-, illetve nagyüzem építését, s a kormány jelentős fejlesztési kölcsön támogatásával Kisterenyé térségében megkezdik a központi vasöntőme kivitelezését, több mint egymilliárd forint költséggel.

A fejlesztési alap csaknem felét a lakásellátottság javítására költi a megyei tanács. A terv szerint a következő öt évben Nógrád megyében mintegy 9000 lakást építenek, ennek több mint egyharmadát Salgótarjánban.

AZ ÁPRILIS 4. KTSZ

budapesti munkahelyekre keres
KÖMŰVESEKET,
SEGÉDMUNKÁSOKAT,
KUBIKOSOKAT,
ACSOKAT.

Szállást, étkezést,
44 ÓRÁS MUNKAI DÖT,
heti szabad szombatot biztosítunk.

Ugyancsak keresünk budapesti lakással rendelkező vagy bajárá dolgozókat
FESTŐ,
ASZTALOS,
VÍZ-GÁZSZERELŐ,
HIDEGBURKOLO
szakmákban, szak- és segédmunkásokat budapesti munkára.

Jelentkezés:
APRILIS 4. KTSZ
Budapest
VIII., Auróra u. 23.
Munkaügy.

Budapesti Erőtakarmány gyár

FELVÉTELRE KERES
SEGÉDMUNKÁSOKAT,
VILLANYSZERELŐ,
ÉS MOLNÁR
SZAKMUNKÁSOKAT.

Kereseti lehetőség:
Segéd- és betanított munkások 2300—2500 Ft

Szakmunkások 2500—2800 Ft

Minden második héten szabad szombat.

NAPI 4 FORINTÉRT ÜZEMI EBED.

A telepen belüli munkásszállóval rendelkezünk, hol 8—10 főt tudunk elhelyezni.

JELENTKEZNI LEHET:

Budapest,
IX. Soroksári út 33.

Lantos Péter igazgató-nél.

Új gázkutak Zalában

A zalai olajkutatók egyelőre ismeretlen kiterjedésű szénhidrogén-, kőolaj- és földgázlelőhelyet tártak fel Orthaháza közszeg határában.

Az első olajat adó kutak után megnyitottak három, magas kalóriaértékű földgázt termelő kutat is, és bekapcsolták a zalai földgázvezeték-rendszerbe. Az új kutak — bár egyelőre kísérleti jelleggel működnek — máris 170—180 ezer köbméter gázt adnak naponta. A hozam fokozatos növekedésével 250—300 ezer köbméterre növelik a kutak termelését.

A kutatási és feltárási programnak megfelelően ebben az évben további 5—8 földgázkutak mélyítenek Orthaháza térségében.

Tizenhat emeletes toronyház építését kezdték meg Miskolc belvárosában. A toronyházhoz csatlakozó kétszintes lepeny-házban üzletek kapnak helyet. Tetején függőkerteket alakítanak ki.

KODÁLY ZOLTÁN tér lett a Köröndből a Fővárosi Tanács végrehajtó bizottsága határozata értelmében. Kodály Zoltán, aki négy esztendője halt meg, évtizedekig a Köröndön levő otthonában alkotott.

A Szovjetunióban hamarosan megkezdik olyan nagy teljesítményű villanyerőművek terveinek a kidolgozását, amelyeket a dagály működtet majd. Az első ilyen, másfél millió kilowatt kapacitású villanyerőművet a Mezeni öbölbe tervezik. Évi termelése 6 milliárd kilowattóra lesz.

TEMPERÁLT vizű halszaporító gazdaságot létesítenek Százhalombatta határában, a Benta-patak mentén. A FAO (az ENSZ mezőgazdasági és élelmiszeügyi szervezete) ötvenmillió forinttal járul hozzá Európa első ilyen technológiájú halgazdaságának építéséhez. A magyar kormány 23 millió forintot fordít a halszaporító telep építésére.

Egy angol gyár, új vegyszereket gyárt a tengervíz zsírsav- és olajszenyvedése elleni harc céljaira. E vegyi anyagok lényegesen hatékonyabbak és olcsóbbak a korábbiaknál és nem károsak a tenger élővilágára.

MOZGÓ JÁRDÁT mutatott be egy nyugatnémet cég Münchenben. A szerkezet óránként 18 kilométeres sebességgel képes szállítani a gyalogjárókat. A Kraussmaffer Werke szerint a mozgó járda sokkal olcsóbb, mint a busz, nem beszélve arról, hogy nagyobb a „befogadóképessége”. Az első mozgó járda 1976-ra készül el.

A Brit Meteorológiai Intézet igazgatójának jelentése szerint 1971-ben Bracknellben olyan komputer állítanak fel, melynek segítségével lehetővé válik az időjárás előrejelzése Európa valamennyi országa számára az elkövetkezendő 36 órára.

AZ IDÉN érettségiző mintegy 50 ezer diák közül, a felmérések szerint, több mint 25 ezren kívánnak továbbtanulni, tehát ismét az orvostudományi egyetemre több mint kétszerez, a bölcsészkarokon és a jogtudományi karokon több mint ötszörös a jelentkezés.

Angliában felfigyeltek arra, hogy a kemény vízű területeken lakó emberek között ritkább az ér- és szívmebetegedés. A tudósok ebből arra következtetnek, hogy a kemény vízben levő kadmium jótékonyan hat az emberi szervezetre.